

č. 1 / 2022

ART

U+S

OBSAH

ARTUŠOVNÍK.....2-3

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM.....4-9

- Naozaj stačí iba talent a tvrdá práca, aby sme si splnili sen?5-6
- Dobré alebo zlé rozhodnutia?.....7-8
- Ne-obyčajný dom so záhradou.....9

ARTUŠOVINY.....10-21

- Aj takto sa oslavuje významné jubileum na našej fakulte.....11-12
- Návšteva Excelencie Bridget A. Brink, veľvyslankyne USA na Slovensku, na Prešovskej univerzite v Prešove.....13-14
- Akademické písanie s lektorkou Miladou Walkovou.....15
- Virtuálne DOKOPY 2021.....16
- Aktuálne problémy pedagogiky.....17
- 3INAKOSŤ.....18-19
- Za oponou projektu „čarovné pokusy“.....20-21

IN MEMORIAM.....22-32

- Spomienka na prof. M. Podhájeckú v obrazoch.....23-28
- „Prajem Vám tvorivý nepokoj“.....29-32

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI.....33-41

- Nech vám to hrá.....34
- Poľovačka a iné texty.....35-36
- Niekedy stačí len chcieť.....37-38
- Splnený sen v Štokholme.....39-41

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITELOM.....42-46

- Čo sa nám podarilo na praxi.....43-46

NA KUS REČI S.....47-51

- Kto je Nena Turner?.....48-51

POĎ VON.....52-61

- Jesenná stáž v Brne.....53-55
- Môj ERASMUS+ zážitok z Trondheimu.....56-57
- NAUTIS očami Erasmus+ stážistiek.....58-59
- Týždeň na projekte v Litve? Hovorím áno!.....60-61

KLUB ABSOLVENTOV.....62-63

- „Učíme sa od žiaka k žiakovi“.....63

POLITICO STUDENTUS.....64-66

ART U ŠTUDENTOV.....67-72

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?.....73-76

REDAKČNÁ RADA

ŠÉFREDAKTOR: Mgr. Dávid Dziak, PhD.

REDAKČNÁ RADA:

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.
PhDr. Alexandra Brestovičová, PhD.
Mgr. Hedviga Hafičová, PhD.
Mgr. Jana Kožárová, PhD.
Mgr. Jakub Lipták, PhD.
PaedDr. Lucia Mikurčíková, Ph.D., BCBA
PaedDr. Monika Miňová, PhD.
Mgr. Patrícia Mirdalíková, PhD.
PaedDr. Erika Novotná, PhD.
PaedDr. Lucia Šepeláková, PhD.
Bc. Barbora Balogová

OBÁLKA A SADZBA:

Mgr. Zuzana Vagaská

FOTOGRAFIA NA OBÁLKE:

Archív autoriek príspevku:
Za oponou projektu „čarovné pokusy“

JAZYKOVÁ KOREKCIA:

Mgr. Dávid Dziak, PhD.

ARTUŠ

Časopis akademickej obce PF PU v Prešove

č. 1 / 2022

Adresa: Ul. 17. novembra 15,
080 01 Prešov

Výtvarný návrh loga ARTUŠ:

Mgr. Zuzana Vagaská

Vydavateľstvo: PU v Prešove,

Pedagogická fakulta

Ročník: 13.

Periodicita: 2x ročne (online)

ISSN 1339-5424

ZÁZRÁKY

ARTUŠOVNÍK

Jeden z našich najlepších súčasných básnikov pre deti Valentín Šefčík vydal v roku 2021 novú básnickú zbierku pod názvom *Zázraky*, ktorú tvorí 40 básní = zázrakov. Aj svet by potreboval jeden zázrak, aby sme si opäť mohli podať ruky s úsmevom na tvári. V. Šefčík v knihe predstavuje mnoho zázrakov, jedným z nich je aj človek. Narodenie dieťaťa je vlastne začiatkom zázraku. Každý z nás je malým-veľkým zázrakom. Svet je teda plný zázrakov a spolu môžeme robiť obrovské zázraky. Spolu sa nám podarilo vytvoriť aj prvé číslo *Artuša* 2022, snáď vám jeho čítanie prinesie zázračné chvíle.

Obálky jednotlivých sekcií tvoria práce našich šikovných študentov, dúfam, že prispejú k plnohodnotnému čítaniu. Číslo tradične otvára sekcia *Keď sa tak zamyslím* s tromi esejami. Premenovaná časť *Artušoviny* prináša až sedem aktualít z našej fakulty. V sekcii *In memoriam* obrazom i slovom spomíname na prof. Máriu Podhájeckú. V štvrtej časti sa inšpirujte našimi výbornými študentmi, napríklad jedna naša študentka píše a skladá piesne, pričom hľadá ďalších členov do kapely. Inšpirovať sa môžete aj v nasledujúcej sekcii *Keď raz budem veľký, budem učiteľom*, v ktorej študenti predstavujú svoje aktivity a skúsenosti z praxe. *Na kus reči* sme si zobrali našu externú študentku, ktorej v roku 2021 vyšla fantasy kniha. Vybrať krajinu na Erasmus vám môže pomôcť časť *Pod' von*, ktorá pozostáva zo štyroch správ. O tom, ako sa darí jednej našej absolventke, sa dočítate v *Klube absolventov*. *Politico Studentus* ako vždy prináša správy z Akademického senátu, Vedeckej skupiny študentov a Študentskej rady PF PU v Prešove.

ART U študentov je opäť bohatý, nájdete tam obrazové frazeologizmy, rôzne prozaické útvary, báseň či komiksy. V poslednej časti *A toto si už prečítal?* si môžete prezrieť päť najnovších publikácií našej fakulty.

„A pre všetkých, ktorí tvrdia, / že zázrakov niet, / ja dnes tvrdím pravý opak: / Je ich plný svet“ (Šefčík, 2021, s. 7). Druhé číslo v roku 2022 bude mapovať zázraky letného semestra ak. r. 2021/2022, preto ak chcete prispieť do daného čísla, tak svoj príspevok pošlite v šablóne na e-mail: david.dziak@unipo.sk do

do 30. júna 2022.

**Mgr. Dávid Dziak, PhD.,
šéfredaktor**

NIEČO, ČO BY VÁS MOHLO ZAUJÍMAŤ...

ART

U+S

Príspevky prechádzajú redakčnou a jazykovou úpravou. Za obsah príspevkov zodpovedajú ich autori.

Prispievatelia môžu posielat' svoje príspevky v šablóne na e-mailovú adresu:
david.dziak@unipo.sk

Redakčná rada prijme Vaše správy z fakultných i mimofakultných akcií, postrehy z praxe, Erasmus+, úvahy, rozhovory, ankety, recenzie, tipy (napr. na čítanie), vlastnú tvorbu atď.

Land art objekt: Nikola Straková

KEĎ SA TAK ZAMYSLÍM

Naozaj stačí iba **TALENT** a **TVRDÁ PRÁCA**, aby sme si splnili sen?

Tanečný šport na Slovensku možno pre Vás nie je až taký známy, ale pre nás tanečníkov, ktorí sa mu venujeme dlhé roky, je téma korupcie veľmi aktuálna a častá. Žiaľ, mám pocit, že sa o nej verejne nikdy nehovorí, no malo by sa. Poznáte to, všetci o tom vedia, ale keď príde na lámanie chleba, zrazu sa k tomu nikto nechce vyjadrovať.

Aby som Vás uviedla do tejto problematiky, tak na úvod by som rada vysvetlila, čo to ten tanečný šport –

konkrétne spoločenský tanec vlastne je. Dieťa začne tancovať v klube a dostane tanečného partnera, s ktorým trénuje. Ako člen klubu tanečník nedostáva žiadne finančné príspevky, ale všetko si hradí sám, respektíve jeho rodičia. Aj o tréningový plán musí požiadať svojho primárneho trénera, samozrejme za ďalší poplatok. Tanečník má väčšinou dva dvojhodinové tréningy do týždňa, ktoré sú skupinové, a ďalšie štyri individuálne. Všetky tieto spomínané tréningy sú na vlastné náklady a tanečník ich vypláca na ruku. A tu sa

dostávame k hlavnej problematike. Prečo nemá šikovný tanečník právo na sponzora z klubu, ktorý by mu uhradil aspoň časť tréningov? Tak začína šikana medzi jednotlivcami. Je logické, že dieťa z priemernej rodiny nebude mať nikdy toľko tréningov, ako dieťa ktorého otec vlastní súkromnú kliniku. Z vlastnej skúsenosti viem, aké to je, keď si človek nemôže dovoliť kúpiť tanečné šaty za tisíc eur, nové topánky každý mesiac, drahé a kvalitné tréningové oblečenie podľa najnovšej módy. Ako je možné, že zo športu, ktorý má robiť radosť a tešiť ľudí, sa stal boj o to, kto lepšie vyzerá, kto má drahšie oblečenie, alebo kto si môže dovoliť desať tréningov do týždňa?

Za rok 2020 unikla do éteru informácia, že dnes už minuloroční majstri Slovenska minuli na prípravu 20 000 eur. Tento tanečný pár trénoval s trénermi, ktorí sú zároveň aj porotcami na súťaži. Samozrejme, že body dajú tanečnému páru, ktorý mu za 45-minútový tréning zaplatil 150 eur, ako niekomu, kto s ním netrénuje, a teda z neho nemá žiaden profit. Ale to, že je viditeľne o niekoľko kategórií lepši, už nikoho nezaujíma.

Takto sa vytráca talent a tvrdá práca. Kvapky potu, ktoré človek vynaloží v snahe dosiahnuť svoj vytúžený cieľ, nahradili peniaze. Je to veľmi smutné, pretože denne zabíjame mnoho talentov, mnoho odhodlaných a oddaných ľudí, ktorí veria svojmu snu. Zabíjame ľudské sebavedomie, vieru v to, že tvrdá a poctivá práca naozaj stačí. No žiaľ, takto to už dávno nefunguje. Ak chce tanečník niečo dokázať, potrebuje predovšetkým bohatých rodičov, ktorí sú ochotní do neho investovať 1000-2000 eur mesačne.

Nanešťastie, takúto možnosť som nemala ani ja, ani mnoho iných šikovných tanečníkov. I keď som mala obrovské šťastie, pretože **moji rodičia by mi dali aj to posledné, čo mali, stále to na dosiahnutie vrcholu nestačilo.**

Kvôli dnešnému svetu, ktorý meria ľudské schopnosti a charakter na základe stavu jeho finančného konta, zahadzujeme našu sebadôveru a sny. No aj napriek tomu by som chcela povedať, že nech sa deje čokoľvek, nestráčajme nádej. Verme, že raz príde niečo také, čo prinúti každého jedného z nás sa nad sebou zamyslieť a zmeniť naše hodnoty a priority. A opäť dokážeme veriť v seba samých a v to, že poctivá a tvrdá práca naozaj stačí a nepotrebujeme k tomu žiadne peniaze.

Kristína Kandrová

Dobré alebo zlé rozhodnutia?

V živote stojíme častokrát pred rozhodnutím. Ozýva sa v nás neistota, váhanie či strach. Čím je rozhodnutie väčšie, tým máme väčšie obavy. Každý deň je vhodný čas na spravenie nového rozhodnutia, pretože každý deň nám dáva novú príležitosť. Len strach v našej hĺbke nás klame, že nie. Častokrát máme strach z nesprávneho výsledku, neúspechu či veľkej chyby v živote. Všetko je tak, ako v danom momente má byť.

Ako nás ovplyvňujú myšlienky? Počas celého života môžeme rozhodovať o svojich činoch. Premýšľame nad tým, či môžeme urobiť rozhodnutie podľa seba alebo sa hnať za niekým a niečím. V mnohých prípadoch sa bojíme vybočiť z vyšľapanej zidealizovanej identity a ocitneme sa na akejsi križovatke života. Riešime otázky typu: „Má to zmysel uvažovať nad konaním alebo nemá?“ Odpovedí je mnoho. Ale čo ak sa rozhodneme ísť strednou cestou? Vyhovieť svojmu rozhodnutiu, ale aj iným? Predstavme si situáciu, kedy by sme chceli spraviť aj nemožné a nie je to reálne, ale túžba po rozhodnutí je silnejšia? Môžeme to prirovnať k stromu. Nerozhodne sa z dňa na deň bez príčiny, že mu opadne dnes viac lístia ako včera len kvôli tomu, že to tak chce. Musí počkať, kým zafúka vietor, ktorý ho ovplyvní a dá mu túto možnosť. Naša myseľ je pri životných situáciách ako búrka, úplne chaotická. Občas sa zamýšľam nad tým, aké by bolo fajn nazrieť do svojej hlavy a byť pozorovateľom. Pozorovať, čo ovplyvňuje

moje rozhodnutie. Môžeme použiť príklad z detstva, keď sme sa hrali na skrývačku a rozhodovali sme o svojich činoch. Každý z nás raz za život túžil na poslednú chvíľu zmeniť svoju skrýšu, ale samých seba sme oklamali, že hľadajúci už hľadá skrytých. Lenže odvtedy, čo sme to povedali, prešlo už minimálne desať sekúnd. Kebyže sme neuverili strachu, mohli sme už byť na bezpečnejšom mieste. Múdri, ktorí sa riadia a počúvajú svoje srdce, sa už dávno ocitli na bezpečnejšom mieste. Tí, čo majú strach, čupia na zlom mieste a vynárajú sa im výčitky. A blázni? Sú tí, ktorí vykročili na poslednú chvíľu a urobili správne rozhodnutie. Tí sa majú najlepšie, pretože si „plachtia“. Stále váhame, ale nebudeme tu večne. Prečo by sme mali stáť na tom istom mieste, ktoré nás už bolí, reže a neprináša nám radosť a vnútorné uspokojenie? V podstate neexistuje zlé rozhodnutie. Pretože tak, ako neexistuje zlé rozhodnutie, neexistuje ani dobré. Každé zlé rozhodnutie v sebe ukrýva niečo pozitívne. Každé rozhodnutie nás dovedie k cieľu, učí nás. Všetko, čo k nám príde, je ozvenou predošlých rozhodnutí. Mali by sme robiť rozhodnutia až vtedy, keď s tým budeme stopercentne stotožnení. Ak spravíme zlé rozhodnutie a nie sme s tým spokojní, mali by sme sa zbaviť potreby dookola si prehrávať tú situáciu. Nemôžeme byť neustále svojimi rukojemníkmi, že sa budeme neustále obviňovať za zlé rozhodnutie. V podstate, ak sa už rozhodneme, nemali by sme sa otáčať, mali by sme to nechať tak. Musíme prestať si pripomínať, čo malo byť, čo

mohlo byť, čo by bolo keby, ale rozmýšľať nad tým, čo po tom príde. Zmätok, nespokojnosť je to, čo by nás malo hnať dopredu zmeniť to. Ak nič nespravíme a nerozhodneme sa, aj tak sa dostaneme tam, kam sa máme dostať, len to bude dlhšie trvať a viac bolieť. Musíme žiť prítomnosťou, minulosť nezmeníme. Čo ak sa vinou môjho rozhodnutia všetko ešte zhorší? Znovu môžeme urobiť nové rozhodnutie a to staré napraviť. Keď sa ocitneme na križovatke, mali by sme si položiť otázku: „Som spokojný so svojim životom? Chcem ho zmeniť?“ Nemali by sme sa uspokojiť s niečím, čo je pre nás dostačujúce. Mali by sme sa snažiť hľadať, až kým nenájdeme niečo, čo nás postaví zo „stoličky“ a rezonuje niečo v našom vnútri. Vtedy sa rozhodneme vykročiť, ale nikdy na začiatku nevieme, či sme sa rozhodli správne alebo nesprávne. Pri rozhodovaní by sme nemali používať výraz: „To sa mi určite nestane!“ Neuvedomujeme si, že život má zvláštny zmysel pre humor a častokrát nám dá pocítiť presný opak. Každá ľudská bytosť je v neustálom procese rastu, ktorý zlepšuje. To ale neznamená, že nemôže raz za čas urobiť nesprávne rozhodnutie. Všetko je súčasťou procesu. Ako inak by sme vedeli, ako sa máme rozhodnúť a čo máme zmeniť, ak by sme sa raz za čas neocitli uprostred križovatky?

Každé rozhodnutie, ktoré je vykonané srdcom, je správne. Možno to rozhodnutie nepovedie k okamžitému šťastiu. Mali by sme sa vždy ponoriť do hĺbky nášho vnútra, a potom sa rozhodnúť. O rok, dva od dnešného dňa môžeme byť na úplne inom mieste, ako sme teraz. Všetko záleží od nášho rozhodnutia. Občas potrebujeme len набраť odvahu a prekonať staré obmedzenia.

Bc. Stela Kilárová

Kresba: autorka

Ne-obyčajný dom so záhradou

Určite ste sa už ocitli na mieste, kde ste sa cítili ako doma, či už to bolo miesto v prírode, v nejakom meste či budove, jednoducho, boli ste tam šťastní. Práve takéto miesto v živote mám aj ja. Chcela by som vám ho trochu predstaviť a povedať vám, prečo práve toto miesto je pre mňa tým najkrajším a môjmu srdcu blízky.

To čarovné miesto sa nachádza v neďalekej dedinke, vzdialenej osem kilometrov od Prešova. Tou dedinkou je obec Svinia. Je to rodná dedina mojej babičky a deduška, ktorí v nej majú postavený malý domček. Pri tomto domčeku sa nachádza ich najkrajšia a môjmu srdcu veľmi blízka záhrada. Je plná kvetov, ktoré sú tak dômyselne posadené, že kvitnú od skorej jari do neskorej jesene. Začína to bledunkými sneženkami, neskôr žltými narcismi a červenými tulipánmi, ktoré žiaria široko-ďaleko. Ich vôňa ma naplňa pokojom. Potom majú svoju premiéru ruže, či už kričkové, alebo na kmienku. Ich omamná vôňa sa šíri celou záhradou a núti vás dotknúť sa ich a vdychovať ich vôňu, čo znamená zabudnúť na okolitý svet. Vedľa záhrady má babka malú lúku, ktorou sa tiahne huňatý zelený koberec trávy, ozdobený sedmokráskami. Na takomto koberci rada trávim svoj voľný čas s knihou v ruke, prenesúc sa do vzdialeného sveta.

Tam skutočne sa mi ľahko zabúda na moje pády, prehry alebo sklamania. Zároveň na tejto lúke čerpám silu a odvahu kráčať s úsmevom ďalej mojou cestou života. Samozrejme, miesto, ktoré je môjmu srdcu blízke, je aj samotný domček starých rodičov. V tomto domčeku je neskutočné množstvo pozitívnej energie, ktorá je v dnešnej dobe veľmi potrebná. Okrem pozitívnej energie, ktorú od tých ľudí získate, tam zažijete aj nezabudnuteľné chvíle práve so starými rodičmi, ktorí sú pre mňa všetkým. Ako povedal jeden neznámy autor, babička a dedko je niekto, kto ma vo vlasoch striebro, ale v srdci zlato. Dnes môžem povedať, že mal úplnú pravdu.

Je úžasné, keď pár kilometrov od môjho bydliska je miesto a ľudia, ktorým sa môžem vyrozprávať, vyplakať, zveriť svoje ťažkosti bez strachu a obáv z toho, že ma niekto vysmeje. Som veľmi šťastná za tento kus raja, ktorý by som nevymenila za žiadne iné miesto. Možno si myslíte, že je to obyčajné miesto, ale pre mňa je to čarovné miesto, ktoré vám vyčarí úsmev na tvári, pokoj v srdci, čistotu mysle a dokonca vám dodá silu do nových dní. Myslím si, že každý človek by si mal nájsť kúsok raja na tejto zemi. Preto zastavme sa v uponáhľanom svete a čase, odstavme sa od negatívnych správ.

Dominika Čelovská

Foto: archív autorky

Patchwork: Silvia Tomášová

ARTUŠOVINY

Aj takto sa oslavuje významné jubileum na našej fakulte

Foto: RNDr. František Franko, PhD., CCKV PU

V dňoch 16. a 17. septembra 2021 sa na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove uskutočnila konferencia s názvom *Ēthos a poésis v umeleckej tvorbe pre deti a mládež*. Medzinárodné vedecké stretnutie sa konalo pri príležitosti okrúhleho životného jubilea významnej osobnosti v oblasti literárnej teórie a histórie, prof. PhDr. Zuzany Stanislavovej, CSc., ktorá pôsobí tiež ako vysokoškolská pedagogička. Zámerom konferencie bolo prezentovanie aktuálnych tém a výsledkov výskumov z oblasti literárno-umeleckej tvorby pre deti mládež, ktorej sa pani profesorka dlhoročne venuje.

Vo štvrtok 16. septembra bolo odprezentovaných 24 príspevkov, rozdelených do piatich tematických blokov. Konferenciu otvárali príspevky so zameraním na filozofiu v literatúre pre deti a mládež a na osobnosť detského recipienta. Nasledujúci blok s názvom *Svet optikou dieťaťa* zastrešoval príspevky nazerajúce na rôzne podoby tvorby pre deti a rozmanitosť autorských spôsobov približovania nášho sveta tým najmenším. Ďalšie príspevky poukazujúce na aktuálne etické problémy v literárnej tvorbe pre deti a mládež sa venovali aj témam ako smrť, samovražda, rasová diskriminácia či pandémia koronavírusu a možnostiam

priblíženia týchto na prvý pohľad možno kontroverzných tém detskému čitateľovi. Štvrtý blok konferencie niesol názov *Tematizácia identity a inakosti v tvorbe pre deti a mládež*, autori príspevkov tu upozorňovali najmä na neustále zvyšovanie pozornosti voči témam inakosti v tvorbe pre deti. V poslednom, piatom bloku účastníci prezentovali príspevky zamerané na literatúru nesúcu v sebe odkaz doby a jej kultúry či hodnôt, a to nielen v samotnom texte, ale aj v jeho umeleckom zobrazení v podobe ilustrácií. V závere každého bloku dostali účastníci priestor na diskusiu, v ktorej zazneli mnohé postrehy, odporúčania či zaujímavé otázky k jednotlivým príspevkom, ktoré potvrdili, že prezentácie účastníkov obsahovali presne tie témy, o ktorých je potrebné ďalej hovoriť a venovať sa im. Deň bol zakončený spoločenským posedením a večer patril kultúrnemu programu (v režime OTP), v rámci ktorého účastníci dostali priestor na zdieľanie nadobudnutých zážitkov a skúseností z konferencie v neformálnejšom, ale nemenej odbornom duchu.

V piatok, 17. septembra, konferencia pokračovala štrnástimi príspevkami v troch tematických blokoch. Úvodný blok sa venoval príspevkom skúmajúcim intertextuálne a intermediálne špecifiká vybraných textov určených detskému prijímateľovi. V druhom bloku účastníci prezentovali pohľady na rôzne aspekty súčasnej podoby mediálnej tvorby pre deti a mládež. Posledný blok bol venovaný fenoménu literatúry a umenia v školskej edukácii a prostredí rodiny. Na záver konferencie sa uskutočnila rozsiahlejšia diskusia medzi účastníkmi, v ktorej odzneli nielen komentáre a otázky k jednotlivým príspevkom, ale prebehla aj reflexia

uplynulých dní. Stmelujúcou osobnosťou diskusie bola jubilujúca pani profesorka Stanislavová, zúčastňujúca sa ako pozorná poslucháčka i aktívna diskutujúca na každom konferenčnom príspevku.

Na konferencii sa predstavilo celkovo 38 prezentujúcich nielen zo Slovenska, ale aj z Českej republiky. Z dôvodu aktuálnej pandemickej situácie prebiehala konferencia v komornejšom duchu. Vďaka dobrému technickému zabezpečeniu sa však účastníci mohli pripojiť, prezentovať či sledovať konferenciu aj online. Ani tieto upravené podmienky neubrali stretnutiu na inšpiratívnej atmosfére, ktorú na pôde Pedagogickej fakulty vytvorili účastníci konferencie prezentáciou mnohých rôznorodých príspevkov skúmajúcich étos a poésis v umeleckej tvorbe pre deti a mládež a podnetnou odbornou diskusiou k nim.

V mene organizačného tímu konferencie a všetkých prezentujúcich pani profesorku ešte raz zo srdca blahoželáme a do ďalších rokov jej ešte želáme veľa zdravia, pohody a tvorivých síl!

Mgr. Iveta Čuchtová
Mgr. Lenka Jarušínská
Mgr. Nikoleta Liptáková

Návšteva Excelencie Bridget A. Brink, veľvyslankyne USA na Slovensku, na Prešovskej univerzite v Prešove

Foto: Marcel Mravec

Na pôde Prešovskej univerzity v Prešove sme privítali dňa 23. septembra 2021 jej Excelenciu Bridget A. Brink, veľvyslankyňu USA na Slovensku, ktorú sprevádzali pán Isaac Hansen-Joseph (Economic Officer), Petra Augustínova (Economic Specialist) a Kristína Kohútová (Public Affairs Specialist).

Hlavným cieľom návštevy pani veľvyslankyne a jej tímu bola diskusia o možnostiach rozšírenia vzájomnej spolupráce v rámci projektu Veľvyslanectva USA v Bratislave: *Mapa slovensko-americkej spolupráce* (<https://www.skuscooperation.sk/>). Prešovská univerzita v Prešove sa do projektu zapojila vo februári 2021, ktorého

zámerom je zvyšovanie povedomia o existujúcich slovensko-amerických partnerstvách, poskytovanie praktických informácií, rozširovanie existujúcej a podporovanie vzniku novej spolupráce v širokom spektre oblastí, zdieľanie vedomostí či odborných znalostí, a tým stimulovať pokrok a vývoj inovácií v rozličných oblastiach. Projekt aktuálne mapuje existujúce dlhodobé akademické a výskumné partnerstvá medzi slovenskými a americkými inštitúciami v oblasti výskumu, vydávania spoločných publikácií, mobility partnerov či výmeny know-how.

Na tomto výnimočnom stretnutí vystúpila aj vedúca Výskumného centra kognitívnej edukácie, pani prof. PhDr. Iveta Kovalčíková, PhD., v ktorom je

realizovaný výskum v oblasti dynamickej diagnostiky individuálnych edukačných potrieb žiakov a stimulácie kognitívnych a exekutívnych funkcií žiakov prostredníctvom doménovo-špecifických intervenčných programov. Medzinárodné aktivity centra zahŕňajú aj vzdelávanie odborníkov pre oblasť edukačnej terapie a implementáciu kognitívnej edukácie do školskej praxe. Aktuálne spolupracuje na riešení projektov s *Touro College, New York (USA)*, *Singapore (NIE)* a *David Yellin College (Izrael)*.

Najnovší výskum v oblasti multikultúrnej edukácie, inkluzívneho a špeciálneho vzdelávania a aplikovanej behaviorálnej analýzy realizovaný v spolupráci s americkými partnermi, konkrétne: *Montana State University in Billings, Pennsylvania Training and Technical Assistance Network (PaTTAN)* a *Anderson Center for Autism* predstavila Mgr. Jana Kožárová, PhD., z Katedry špeciálnej pedagogiky Pedagogickej fakulty PU v Prešove.

Mgr. Jana Kožárová, PhD.

Foto: Marcel Mravec

Akademické písanie

s lektorkou Miladou Walkovou

Či už počas doktorandského štúdia, alebo v práci vedeckého výskumníka sa stretávame s tvorbou odborného textu. Niekedy je nám ťažko začať písať, inokedy nevieme, ako správne uchopiť zmysel a hlavnú myšlienku textu. S týmito, ale aj ďalšími problémami sme diskutovali s lektorkou a odborníčkou na akademické písanie Miladou Walkovou.

Dňa 22. 11. 2021 sa na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove vo virtuálnom online prostredí MS Teams konal interaktívny workshop, ktorý bol zameraný na tvorivé akademické písanie. Workshop viedla erudovaná slovenská lektorka Mgr. Milada Walková, PhD., FHEA, ktorá pôsobí v Jazykovom centre na University of Leeds v Británii.

Workshop bol rozdelený do dvoch 90 minútových blokov a zameriavali sme sa v nich na päť tematických okruhov. Účastníci sa bližšie zamerali na problematiku adresovania vedeckej publikácie s ohľadom na čitateľa, efektívne využívanie citovaných zdrojov, štruktúru správne usporiadaného odseku a posledné dve časti workshopu boli venované úvodu a záveru ako podstatných činiteľoch pri zaujatí a motivovaní čitateľa. Zvláštnosťou tohto stretnutia bolo nové, inovatívne komunikovanie medzi účastníkmi, pretože boli rozčlenení do menších skupín, v ktorých mali možnosť intenzívnejšie interagovať a detailnejšie diskutovať o danom probléme.

Zdokonaľovanie sa v akademickom písaní je potrebné jednak pre doktorandov,

Foto: dostupné z internetu

začínajúcich vedcov, ale aj skúsených vedeckých a výskumných pracovníkov, ktorí sa vo svojej práci chcú neustále zlepšovať a posúvať ďalej v kvalitnom publikovaní. Veríme, že s lektorkou nadobudneme spoluprácu pre ďalšie podobné a predovšetkým podnetné stretnutia v oblasti tvorivého a akademického písania.

Mgr. Veronika Čigarská

Virtuálne DOKOPY 2021

12. 11. 2021 sa aj napriek pandemickým obmedzeniam konala v poradí už 3. doktorandská konferencia DOKOPY 2021. Konferencia je určená pre študentov doktorandského štúdia v oblasti predškolskej a elementárnej pedagogiky. Tak ako minulý rok, aj teraz sa podujatia zúčastnili študenti nielen zo Slovenska, ale aj z Českej republiky.

Po oficiálnom otvorení podujatia dekanou pedagogickej fakulty doc. RNDr. Ivetou Scholtzovou, PhD., sa účastníci konferencie mohli zúčastniť jednej z dvoch sekcií, ktoré vzhľadom na počet príspevkov prebiehali paralelne.

Prvá sekcia patrila príspevkom z prostredia predškolskej a elementárnej pedagogiky. Bola rozdelená do piatich tematických blokov, ktoré boli zamerané napríklad na kyberšikanu či pohybovú zdatnosť žiakov. Nechýbali ani príspevky z oblasti slovenského jazyka a literatúry a vyučovania v období pandémie.

Druhá sekcia bola venovaná špeciálnej pedagogike. Prvý z dvoch blokov previedol účastníkov historickým konceptom profesijnej prípravy žiakov s mentálnym postihnutím až k inkluzívnemu vzdelávaniu. Druhý blok obsahoval príspevky doktorandov, ktoré boli zamerané na vyučovanie žiakov s poruchami autistického spektra či poruchou pozornosti.

Logo: Mgr. Iveta Gal Drzewiecka, PhD.

Na konferencii sa zúčastnilo dokopy 32 doktorandov, ktorí sa podelili so svojimi vedeckými zisteniami v témach, ktoré sú aktuálne. Zároveň sa prezentujúci mohli obohatiť v podnetných diskusiách s vysokoškolskými odborníkmi či študentmi doktorandského štúdia.

V mene celého organizačného tímu by sme chceli vysloviť pranie, aby tradícia doktorandskej konferencie DOKOPY pokračovala naďalej a vytvárala tak priestor pre študentov doktorandského štúdia podeliť sa o výsledky svojich výskumov a vzájomne sa inšpirovať.

**Mgr. Lenka Jarušínská
Mgr. Beáta Sakalová
Mgr. Lenka Gorol'ová
Mgr. Richard Šturmankin**

Aktuálne problémy **PEDAGOGIKY**

Aj keď nám pandemická situácia veľmi nepraje ani v tomto akademickom roku, Vedecká skupina študentov sa aj napriek tomu rozhodla v súlade s dodržaním všetkých pandemických opatrení a v spolupráci s pani doktorkou Hedvigou Hafičovou zorganizovať študentskú vedecko-odbornú konferenciu. Konala sa 2. 12. 2021 a jej témou boli práve aktuálne problémy pedagogiky. Na konferenciu boli pozvaní aj študentky z Poľska, ktorí prispeli piatimi témami týkajúcimi sa danej problematiky. Študentky našej univerzity odprezentovali sedem zaujímavých tém a do konferencie sa so svojimi príspevkami zapojili aj dve študentky doktorandského štúdia našej fakulty. Keďže nám situácia nedovolila stretnúť sa všetkým osobne na jednom mieste, stretli sme sa aspoň v online priestore. Novinkou konferencie bola účasť dvoch absolventov Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove, ktorí sa

k nám mohli vďaka vymoženostiam dnešnej doby online pripojiť a podeliť sa s nami o skúsenosti priamo z praxe. Cieľom konferencie bolo vytvoriť priestor na prezentáciu príspevkov z problematiky učiteľského predprimárneho a primárneho vzdelávania v medzinárodnom kontexte, ale aj vytvorenie priestoru na prezentáciu výsledkov odbornovo-výskumných prác študentov v záverečných prácach. Konferenciu na slovenskej strane otvorila pani prodekanka doc. RNDr. Renáta Bernátová, PhD., a z Poľska sa k nám prihovorila dr. hab. prof. nadzw. Zdzisława Załona. Pomocou aplikácie slido sme sa mohli vyjadrovať k príspevkom, ako aj klásť prípadné doplňujúce otázky. Z konferencie bude v blízkej budúcnosti vytvorený aj elektronický zborník, ktorý si budete môcť pozrieť či prečítať na webovej stránke našej univerzitnej knižnice: www.pulib.sk. Konferencia nám dala veľké množstvo nových poznatkov, ale aj rôznorodosť postojov na dané témy. Nič však nenahradí osobný kontakt, a preto sa tešíme, keď sa so študentami z Poľska uvidíme či už na pôde našej fakulty, alebo práve u nich v Poľsku.

Jozefína Hrebiková

Foto: archív autorky

TROJ INA KOSŤ

Dňa 4. novembra 2021 Galéria v Caraffovej väznici otvorila výstavu s vábivým názvom *Trojinakosť*, v ktorej návštevníci galérie mohli nájsť širokú paletu odlišných druhov výtvarných činností, techník či trojitú optiku sveta skrz umeleckú sebaexpresiu. Ako už prezrádza samotný priliehavý názov výstavy, autormi tohto výtvarného diapazónu všehochuti sú traja umelci a pedagógovia Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove: Tatiana Bachurová, Slavomír Capek a Tomáš Telepák. Vernisáž, ktorá sa konala v prvý deň výstavy, otvorila kurátorka, ktorá predstavila jednotlivé aspekty a charakteristické črty diel všetkých troch autorov. Príjemnú atmosféru podujatia dotváral hudobný hosť Zdenka Kvasková. Okrem trojinakosti výstavy v zmysle spojenia troch rozličných autorov, ukázali umelci viacinakosť i vo svojej vlastnej tvorbe.

Akvarelové diela i kombinované techniky **Tatiany Bachurovej** lákali návštevníkov vysokou mierou abstrakcie, v ktorej bolo možné nájsť iba latentné naznačenia tém, čím dala autorka recipientom voľný priechod pre vlastné dointerpretovanie diel. Aktívnu projekciu vlastných vízií do diel podporila u návštevníkov galérie súčasne i tým, že mnohé z diel neniesli žiaden názov.

V tvorbe **Slavomíra Capeka** sme mohli vidieť odzrkadľujúcu sa meditatívnosť až hypnózu, a to najmä v dielach kreslených farebnými ceruzami, ktoré na diváka môžu pôsobiť iluzionisticky, keďže z diaľky navodzujú celostný dojem a až zblízka sa divákovi ukazuje náročnosť a precíznosť jednotlivých ťahov ceruzkou. Inú líniu rozmanitosti vlastnej tvorby ukázal S. Capek v sochárskom umení či kresbách, ktoré stelesňujú autorovu zainteresovanosť v architektúre.

Výstava *Trojinakosti* bola pre verejnosť prístupná po celý mesiac. Veríme, že ste si našli čas na to, aby ste spoznali trojaké autentické umelecké stvárnenie sveta troch umelcov a súčasne tvorivých pedagógov Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove.

Bc. Patrícia Karnišová

V širokodimenziálnej tvorbe posledného z autorov – **Tomáša Telepáka**, sa prejavila reflexia spoločenskej tematiky v portrétoch *Dezolát I., II., III.* či environmentalistiky v malbe, v ktorej sa jazykovo pohral s posolstvom „*Less je more*“. Návštevníkov galérie zaiste oslovil i nápad T. Telepáka, ktorý im dal možnosť neostať len divákom, ale mohli sa stať spolutvorcom spontánnym dotvorením jeho diela portrétov farebnými kriedami.

ARS SACRUM II. kombinovaná technika.

Mgr. Tatiana Bachurová, PhD.

Foto: Mgr. Tomáš Telepák, PhD.

Za oponou projektu „čarovné pokusy“

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, v spolupráci s Centrom vedecko-technických informácií SR a Národným centrom pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti, každoročne organizuje Týždeň vedy a techniky. Už osemnásť ročník sa uskutočnil v období 8. – 14. novembra 2021.

V rámci neho sme si pripravili sedem krátkych edukačných inšpiratívnych videí. Cieľom týchto videí bolo učiteľom, vychovávateľom, rodičom, ale aj deťom a žiakom ukázať, ako sa dajú robiť jednoduché a zaujímavé pokusy v oblasti fyziky, chémie a ďalších vied, a teda inšpirovať ich k tomu, ako sa učiť zábavne a s chuťou.

Nahrávanie videí „Čarovné pokusy“ sme, popravde, mali v pláne už minulý rok. Bohužiaľ, kvôli pandemickej situácii sa nám to nepodarilo zrealizovať. Tento rok sa to konečne podarilo a videá čarovných pokusov putovali do škôl na celom Slovensku, z čoho sa veľmi tešíme a veríme, že to bolo obohacujúcim a inšpiratívnym prostriedkom pri vzdelávaní našich, možno budúcich, malých vedcov.

Na ich realizáciu neboli potrebné žiadne špeciálne zariadenia či pomôcky. Každý deň bolo na Facebooku Pedagogickej fakulty PU v Prešove zverejnené jedno/dve videá:

Pondelok 08. 11. 2021

Poraz gravitáciu – Bc. Kristína Juhaščíková

Výbuch sopky – Bc. Antónia Grešková

Utorok 09. 11. 2021

Lávová lampa – Bc. Simona Koršňáková

Streda 10. 11. 2021

Skupenstvá vody – Bc. Kristína

Juhaščíková

Štvrtok 11. 11. 2021

Levitujúca spinka – Bc. Klaudia Hossuová

Piatok 12. 11. 2021

Magické farby – Bc. Simona Koršňáková

Presuň loptičku – Bc. Klaudia Hossuová

ČAROVNÉ POKUSY

08.11.2021 - 12.11.2021

na oficiálnej Facebook stránke
Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove

Ako zaujať deti vedou?

online inšpiratívne tutoriály pre učiteľov, vychovávateľov,
rodičov, deti a žiakov

Ale odkryjeme vám aj kúsok z toho, čím sme si pri prípravách a samotnej realizácii prešli. Prvým tvrdým orieškom bol náročný semester a odhodlanie ísť do tohto projektu vyžadovalo skutočne silnú motiváciu. Pre mňa osobne to bola podpora priateľiek – spolužiačok, ktoré do toho išli spolu so mnou v rovnako ťažkých

podmienkach, a kreatívny impulz a silno podporujúca strana od samotnej Dr. Lucie Šepelákovskej (Bc. Kristína Juhaščiková).

Pri príprave videí sme inšpiráciu čerpali najmä zo zahraničných zdrojov. Každá z nás si vybrala pokus z inej oblasti, aby sme docielili pestrosť a rôznorodosť pri pokusoch. No poďme k tej zaujímavejšej časti a tou je deň realizácie. V podstate sme nevedeli úplne presne, do čoho ideme, a veľa detailov sme robili za pochodu, napríklad nedokázali sme si zapamätať postup daných pokusov a zároveň sa sústrediť na jeho realizáciu, nehovoriac o tom, ako sa nám hlasy aj kolena podlamovali, preto sme si vopred svoj vstup nahlas opakovali pri chôdzi po triede.

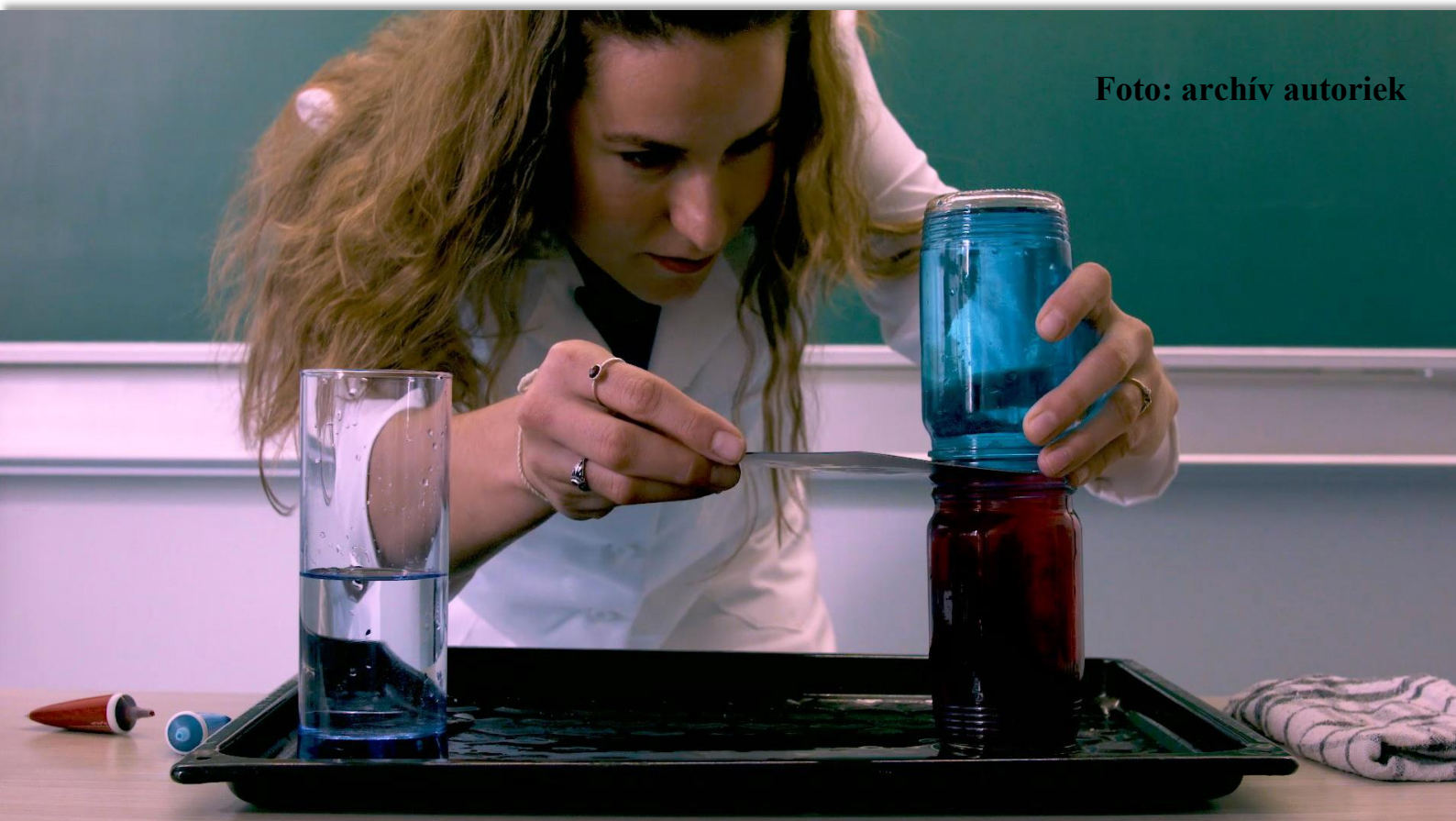
Druhým nečakaným okamihom bolo, keď sa nám daný pokus nevydaril a voda sa rozliala po celom stole (Bc. Kristína Juhaščiková). či nepodarený „výbuch sopky“. Boli momenty, ktoré nám pripomenuli, že nie vždy všetko ide podľa plánu... No strochou snahy sa dá každý problém vyriešiť.

Úsmevnou príhodou zas bolo, keď mama jednej spolužiačky videla videá a chytala sa za hlavu, že sme si plášť, ktorý ona sama deň pred tým ušila, striedali všetky a niektorým boli rukávy krátke.

Tak to je len kúsok z toho, čo sa skrývalo za „nastajlovanými“ videami čarovných pokusov. A štipka motivačnej výzvy na záver: **„Ak sa ti niekedy naskytne príležitosť pracovať na dobrovoľníckom projekte, ktorý ťa síce stojí tvoj voľný čas, neváhaj to využiť.“** Bol to neopísateľný pocit, keď nám učiteľky z rôznych škôl zasielali inšpirujúce videá či fotografie s vďakou, že si s deťmi vyskúšali niečo nové, tvorivé a stali sa na chvíľu mladými vedcami.

Bc. Kristína Juhaščiková
Bc. Antónia Grešková
Bc. Simona Koršňáková
Bc. Klaudia Hossuová

Foto: archív autoriek

spomíname

Spomíname

prof. PhDr. Mária Podhájecká, CSc.

*19. 7. 1952

† 1. 11. 2021

IN MEMORIAM

Spomienka
na prof. **Máriu**
Podhájeckú
v obrazoch

1.

**Pani prof. Podhájecká
ako začínajúca učiteľka
v materskej škole.**

2.

**Pani profesorka, vždy keď
prišla do
MATERSKEJ ŠKOLY,
zaujímal sa o nové hračky
a pomôcky. Každú si
dôkladne pozrela,
zanalyzovala a zhodnotila.**

3.

**V materskej škole sa
spontánne prihovárala
deťom a zaujímala**

sa o ich HRU.

4.

**Aktívne sa zapojila
do hier a iných
aktivít v materskej
škole.**

5.

**Prejav nadšenia,
lásky, radosti
a potešenia
z prítomnosti
a aktivity detí.**

6.

**Prepojenie teórie s praxou.
Exkurzia SV OMEP pre
učiteľky materských škôl,
študentov PF PU v Prešove
a kolegov z fakulty.**

Nezabudnuteľné chvíle.

7.

**Ocenenie na Európskej
konferencii OMEP
v Bratislave a družný
rozhovor s tiež ocenenou
kolegyňou
doc. Žitou Bad'uríkovou.**

8.

**Dôkladná
a PROFESIONÁLNA príprava
vedenia sekcie na
konferencii s názvom Hra
v materskej škole s jej
dlhoročnou
spolupracovníčkou
prof. Annou Klimaszevskou.**

9.

**AKTÍVNA účasť na študentských
a vedeckých konferenciách
v prítomnosti študentov
a kolegov.**

10.

**Štátne skúšky
tradičné
aj netradičné.
Čas na rozhovor,
na skúšanie
v teoretickej aj
praktickej rovine.**

11.

**Čas na relax,
prechádzku, na
neformálne stretnutia
a rozhovory.
Čas na Zelenú katedru.**

Foto: archív autorky a PF PU v Prešove

Takú si Ťa, pani profesorka, budeme v pamäti uchovávať ♡

PaedDr. Monika Miňová, PhD.

„Prajem Vám tvorivý nepokoj“

týmito slovami sa vždy, a nielen so študentmi, lúčila pani prof. Podhájecká. Slová, na ktoré sa nedá zabudnúť a ktoré si budeme navždy pamätať a pripomínať.

Ako si na pani prof. PhDr. Máriu Podhájeckú, CSc., spomínajú súčasní, minulí študenti a dlhoroční kolegovia z rôznych inštitúcií, s ktorými pani profesorka spolupracovala?

Bc. Alexandra Kováčová – študentka 2. ročníka magisterského stupňa predškolskej pedagogiky

Pani profesorku som vnímala ako svojskú, prísnu, ale profesionálnu osobu. Vyznačovala sa odbornosťou a presnosťou. Na jej semináre a skúšky som chodievala s rešpektom, no vždy to dopadlo veľmi dobre, pretože to bola ľudsky príjemná osoba. Nemali ste čas sa nudiť alebo byť myšlienkami inde, vždy ste boli súčasťou seminárov, prakticky ste riešili úlohy a otázky, ktoré vám zadala, počúvali ste jej cenné životné skúsenosti a vždy ste odišli s pocitom, že ste sa dozvedeli niečo nové a zaujímavé. Maňuška včielky Maje a „tvorivý nepokoj“, ktorý nám zakaždým želala, budem mať v pamäti už navždy. Opustila nás významná osobnosť, pedagogička a žena, ktorej patrí veľká vďaka za to, ako sa odovzdala svojej práci.

Bc. Karina Šlosárová – študentka 2. ročníka magisterského stupňa predškolskej pedagogiky

Úcta. Rešpekt. Tvorivý nepokoj. Včielka Maja. Štyri pre mňa výstižné synonymá charakterizujúce osobnosť, akou

bola a navždy bude pani profesorka Podhájecká. Roky strávené v jej prítomnosti – od čias „predkoronových“, keď nás v prvom ročníku privítala s včielkou Majou, až po terajšie online semináre, ktoré vo mne prebúdzali pocity radosti, smiechu, no taktiež stresových situácií pred každou skúškou, ktorá, paradoxne, mala vždy úspešný koniec vďaka profesionálnemu prístupu pani profesorky. Žiadala od nás to, čo sa prirodzene očakáva od každej budúcej úspešnej učiteľky. Aj keď sme si neboli istí a častokrát pochybovali, pani profesorka nás stále dokázala presvedčiť o tom, že to vieme. Jej oddanosť, zasvätenie sa práci pedagóga a prepojenie hry a učenia sa s dieťaťom bola fascinujúca. Erudovaným prístupom sa nám snažila vstúpiť do duše dôležitosti postavenia učiteľa v materskej škole. Navždy mi v mysli bude tkvieť jej nezabudnuteľný odkaz: „Študujte, dievčatá, študujte.“

Pevne verím, že jej posolstvo sa Pedagogickou fakultou bude niesť ešte mnohými generáciami. Česť jej pamiatke.

Mgr. Nikoleta Kováčová – absolventka magisterského stupňa predškolskej pedagogiky

Vždy si pamätám, ako nás privítala na hodinách so slovami: „Dámy, prajem vám príjemný podvečer. Dúfam, že ste prežívali tvorivý nepokoj.“ A to sme veru prežívali. Pani profesorka mala na nás vždy len tie najvyššie požiadavky, ale voči nám zaujala vzťah kolegyne, na ktorú sa môžeme s čímkoľvek obrátiť. Jej vzácne rady som si vzala k srdcu a nesiem si ich vo svojom

vnútri do môjho ďalšieho pedagogického pôsobenia po ukončení štúdia na fakulte. Najradšej som mala semináre, ktoré boli plné diskusií. Debatovali sme o rôznych pedagogických témach, riešili sme rôzne pedagogické situácie. Neraz som si povedala, že raz by som chcela s takou múdrosťou, láskou a zanietením riešiť rôzne situácie ako pani učiteľka. Najkrajšiu situáciu s ňou si pamätám, keď nás ako skupinu oslovila, aby sme zaspievali prednášajúcej pani riaditeľke k narodeninám. Pani profesorka o mne vedela, že som huslistka. Prišla za mnou s prosbou, aby som zahrála na husliach. A ja som skutočne hrala a ona spievala. Toto bol pre mňa silný moment, keď v tej chvíli nebola pani profesorka profesorkou, ale priblížila sa k nám študentkám. Bola to najmilšia situácia, na ktorú si rada spomínam. Je mi ľúto, že študenti, ktorí prídu študovať na Pedagogickú fakultu, už nezažijú veľkú ikonu tejto fakulty.

Bc. Michal Sivák – absolvent bakalárskeho stupňa predškolskej a elementárnej pedagogiky

Pani profesorku Máriu Podhájeckú som vnímal vždy ako inštanciu profesionality. Jej vedomosti a postoje v predprimárnom vzdelávaní ma vždy obohacovali v mojej profesijnej kariére učiteľa. Do dnešného dňa mám hlboko v pamäti jej prvú prednášku. Jej tichučký, ale príjemný hlas, v ruke včielka Majka a Vilo. Prv som pozeral, že čo sa deje. Až časom som pochopil, prečo to urobila. Naučila ma počas štúdia chápať potreby dieťaťa a naučila ma rozvíjať všestranný rozvoj každého jedinca. Vždy bazírovala na tom, že svet detí sa nás týka, aj napriek tomu, že sme dospelí. Jej profesijný život a práca bola a je inšpiráciou pre moju učiteľskú

profesiou učiteľa v materskej škole. Výrok „*Prajem Vám tvorivý nepokoj!*“ charakterizuje prácu učiteľa materskej školy.

Vážená pani profesorka, vrelá a vrúcna vďaka za všetky zúročené cenné rady, postoje a myšlienky, ktoré ste nám počas svojho pôsobenia na mojej alma mater odovzdali. Česť vašej pamiatke!

PhDr. PaedDr. Matej Slováček – absolvent bakalárskeho a magisterského stupňa a súčasný externý doktorand fakulty

Pani profesorka ma učila počas bakalárskeho aj magisterského stupňa štúdia. Predškolská pedagogika, hra aj kurikulum materskej školy – na týchto predmetoch sme sa pravidelne stretávali. Čerpať sa dalo nielen z jej odbornosti, ale aj z jej osobnosti. Každý, koho stretneme, nás vie niečím obohatiť, o to viac osobnosť s bohatými životnými skúsenosťami a kvalitným vzdelaním. Svoju veľkosť prejavila aj vo vzťahu k nám, študentom. Požičala mi nejednu knižku a viedla ne jeden rozhovor. Mimo vyučovania sme sa stretli na niekoľkých exkurziách, počas ktorých v neformálnych rozhovoroch prejavila svoju ľudskosť a priateľskú povahu. Vždy nám popriala tvorivý nepokoj a aj tento ma priviedol až na PhD. štúdium. Ďakujem.

Mgr. Veronika Holcnerová – absolventka predškolskej a elementárnej pedagogiky, v súčasnosti pôsobiaca v Súkromnej materskej škole Mamajáčik v Prešove

Nedá sa nereagovať na výzvu o vyjadrení sa k jej cti, spomienke a pamiatke. Jej meno rezonovalo našou školou určite už od začiatku jej pôsobenia a nepochybujem o tom, že bude už navždy. Bola jednou z tých legiend, ktorú keď

stretnete, rozochvejú sa kolená, rozbúši sa srdce a hlava aj s celou dušou sa otvára dokorán. Človek v jej prítomnosti totiž vždy musel vidieť viac, ako zrak dovoľí, a vnímať viac, ako človečenstvo chápe. Na to nás pripravovali už starší kolegovia a vedeli to všetci, aj tí, čo s ňou žiaden predmet nemali. Vtedy sme to ešte možno netušili, no práve o tom je aj celé naše poslanie, za ktorým sme putovali našim štúdiom a vďaka tomuto poznaniu, láske a nádeji putujeme aj dnes. A teda už len jej prítomnosť nás na to pripravovala. Celé štúdium na našej výnimočnej škole aj vďaka nej vstupuje do dospelaj duše dotvárajúcej hodnoty a zanecháva v nás stopy hlbšie, ako sa zdá. Som vďačná za česť okúsiť jej slová a ich neprestávajúce chvenie, ktoré v hĺbke znie nadšením a horlivosťou, profesionálnym, odborným, partnerským a citlivým jazykom vyvolávajúcim túžbu chcieť a poznať skutočnosti, fakty a pravdy týkajúce sa vzácnosti učiť a pôsobiť vo výchove a vzdelávaní tých najzraniteľnejších duší. Motivácia, ktorú vzbudzovala, hnala vpred bleskovou rýchlosťou. Je azda nemožné opísať ne-obyčajnú detskú hru s tolkou dávkou dôležitosti, výnimočnosti a podstatnosti. Jej podanie a poslanie je neopakovateľné a večné. Vďaka nej snáď na svete niet dôležitejšieho prostriedku a momentu, ktorým sa dá zistiť všetko a docieľiť aj nemožné. Neexistuje chvíľa, ktorá by mi v rámci vlastnej pedagogickej praxe, no dnes už aj materských momentov, nepripomenula tieto kúzelné javy detskej hry, ktoré s láskou pani profesorka vryla do vedomia všetkým nám. Nech jej tvorivý nepokoj, ktorý nám srdcom priala pri tvorení, zmení sa na pokoj večný, v jej duši snení, nech poženie

nás túžba a horlivosť, čo v nás zasiala, aby na ňu pamiatka tvorivosti ostala.

PaedDr. Marianna Jamborová, PhD. – bývalá študentka, diplomantka, rigorozantka a doktorandka prof. Márie Podhájeckej, CSc. (riaditeľka materskej školy B. Němcovej, Košice)

Pani profesorka Mária Podhájecká mi vstúpila do života začiatkom môjho vysokoškolského štúdia a už v ňom zostala. Študovala som externe a popri práci a rodine to nebolo ľahké. No bola to práve ona, ktorá bola zdrojom mojich inšpirácií, ktorá mi priebežne dodávala nové impulzy a vyvolávala vo mne „tvorivý nepokoj“. Po magisterskom štúdiu prišlo rigorózne a po ňom doktorandské štúdium. Samozrejme, všetky moje záverečné práce, pod vedením pani profesorky ako mojej školiteľky, boli zamerané na hru. Čas strávený s pani profesorkou a všetky naše stretnutia boli pre mňa cenné a obohacujúce. Vďačím jej za veľa – v profesijnej oblasti, ale aj v tej ľudskej. Hra prostredníctvom nej sa stala súčasťou môjho života a ja som rada, že na ňu budem práve takto spomínať. A vzácny dar odovzdávať ďalej v praxi.

Zbohom, pani profesorka, odpočívajte v pokoji.

PhDr. Viera Hajdúková, PhD. – Odbor predprimárneho vzdelávania a základných škôl sekcia predprimárneho a základného vzdelávania MŠVVaŠ SR

Moje prvé stretnutie s pani profesorkou Marienkou Podhájeckou bolo stretnutím vysokoškolskej učiteľky a študentky diaľkového štúdia na FF UPJŠ v Prešove. Ja som bola začínajúca učiteľka materskej školy, Marienka, teda pani profesorka, bola skúsená praktička a výborná teoretička, ktorá nás všetkých

zasväcovala do všetkých zákutí odboru pedagogika so zameraním na predškolskú výchovu. Bola mojim vzorom a príkladom v tom, že učitelia vysokej školy pripravujúci budúcich učiteľov majú mať za sebou aj prax v danom druhu školy. Neskôr som sa s Marienkou stretla počas prípravy na rigoróznú skúšku a ešte neskôr v rámci môjho doktorandského štúdia a obhajoby záverečnej práce v doktorandskom štúdiu.

Nech bolo moje stretnutie s ňou kedykoľvek, bola stále veľkým človekom, nie vzrastom, ale dušou, hĺbkou empatie, porozumenia a citu pre mieru. Bola odborníčkou na slovo vzatou, bola priateľkou, poradkyňou a najmä láskavým človekom.

Pre oblasť predprimárneho vzdelávania v materských školách prispela obrovským dielom. Jej teoreticko-praktické poznanie problematiky hier detí predškolského veku veľmi pozitívne ovplyvnilo učebný štýl mnohých vynikajúcich učiteľiek materských škôl. A to nielen jej bývalých žiakov, ale aj ďalších, ktoré poznali jej publikácie o hre.

Jej odchod ma veľmi zasiahol. Mala som ju úprimne rada, vážila som si ju a vždy som vedela, že ak som potrebovala s niečím poradiť, mohla som ju požiadať o radu, pomoc. Aj jej zásluhou sa cítim byť odborníčkou v oblasti predprimárneho vzdelávania, aj jej zásluhou dokážem viaceré ťažké životné situácie riešiť s nadhľadom a pokojom. Bola a zostane pre mňa múdrou, milou a láskavou Marienkou Podhájeckou.

PaedDr. Ilona Uváčková – Štátna školská inšpekcia Bratislava

OSOBNOSŤ s úžasným a neopakovateľným človečenstvom, s teplou životnou múdrosťou a vnútornou silou, so srdcom na dlani; osobnosť inteligentná, múdra, pracovitá, skromná, pokorná, tolerujúca i pragmaticky zásadová, ochotná kedykoľvek pomôcť, poradiť; osobnosť milujúca Život.

ODBORNÍK uznávaný nie len, ale najmä v oblasti predprimárneho vzdelávania. Profesionálne bola p. profesorka formovaná rôznorodými výzvami spoločenskej, politickej, odbornej i osobnej turbulencie v danom čase. Výsledkom nevyčerateľnej snahy, entuziazmu, cieľavedomosti, kreativity a poznania boli úspechy v pozícii učiteľky či riaditeľky materskej školy, vysokoškolskej učiteľky, lektorky, autorky či spoluautorky odborných článkov, publikácií, metodík a aj štátneho kurikula pre materské školy.

Pre mňa si Majka – p. profesorka nenahraditeľným človekom a profesionálom. Bolo pre mňa ctou ňu poznať. Prosím, stráž nás – materáčky tam zhora. Verím, že tvoju dôveru nesklameme a kvalitu predprimárneho vzdelávania na Slovensku, získanú aj tvojou zásluhou, naďalej udržíme.

Milá Majka, drahá p. profesorka, odpočívaj v pokoji.

Pripravili:

**PaedDr. Monika Miňová, PhD.,
Bc. Miroslava Pavúková**

Umelecká autoportrétna fotografia: Viktória Bednárová

INŠPIRUJ SA NAŠIMI ŠTUDENTMI

Nech vám to hrá

Vo svojom voľnom čase sa venujem skladaniu piesní (textov aj hudby). Začala som s tým pomerne nedávno, no v zásuvke mám viac ako 50 textov a hudby. Veľmi ma naplňa tvoriť. Donedávna som bola súčasťou kapely. Pieseň *Hory* síce nebola moja prvá pieseň, ale podarilo sa mi ju nahráť a sprevádza ju krásny klip. Na tvorbe videa sa podieľali ľudia, ktorí majú prírodu rovnako radi ako ja. Túto pieseň mi

zazdieľalo a napísalo k nej pár milých slov aj FUN RÁDIO. Tento príspevok som napísala hlavne kvôli tomu, že mi veľmi chýba kapela. Partia ľudí, ktorí by so mnou chceli hrať či spievať a tešiť sa z muziky. Ak hráš na nejakom nástroji, alebo vieš používať programy na nahrávanie a tiež by si rád s niekým tvoril muziku, budem rada, ak sa mi ozveš. Chlapec, dievča, je to jedno. Nech vám to hrá!

Andrea Andrijková

Text piesne: *Každá odpoveď na otázku kto si ty*

Milenci sa radujú
a ja blázon sa milujem.
Vadí mi upršané ráno
aj príliš slnečný deň.

Triaťam každú mláku,
slnko mi zas robí vrásky.
A nikto nevie odpovedať
na moje rečnícke otázky.

Občas na mňa zasvieti,
no všimam si svoj tieň.
Každé ráno vravím si,
že zajtra je môj deň.

ref:

No každá odpoveď na otázku – kto si ty?
a všetko vôkol teba sú len tvoje pocity.
A len ak prijmeš prehru, znova sa postavíš
a aj keď chvíľa ťažká príde, hlavu neskloníš.
A lúčom slnka svoju tvár nastaviš...

V bielom hľadám čiernu,
moju farbu stále vernú.
Príťažlivé je len to, čo nie je moje,
a tak opúšťam svoje, vítam nové paranoje.

Túžim veľmi po láske,
vraj je odpoveďou v otázke.
Pýtam sa, ale srdce si chránim,
preto odpoveď je – citov sa stránim.

Riskovať sa stále bojím,
chcem len iných uznanie.
A neviem vôbec prehrať
a ani hovoriť nie.

Aj to, čo nemáš ty, dopraješ iným.
Necháš voľne sa dýchať, vzdáš sa viny.
Budeš mať rád sa celý,
aj keď si tak iný.

Link na pieseň *Hory*: https://youtu.be/KNels_skYOA

Foto: archív autorky

Pol'ovačka a iné texty

Lenka Želonková (2000) žije v Prešove. Študuje v 3. ročníku bakalárskeho štúdia v odbore špeciálna pedagogika na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Vede krúžok anglického jazyka a tanečnej gymnastiky v materských školách a je moderátorkou spravodajstva v Rádiu PaF. Venuje sa písaniu prózy a poézie. Od roku 2017 je členkou Spišského literárneho klubu. Bola ocenená v súťažiach Poetická Ľubovňa, Literárna Senica L. Novomeského, Mladá slovenská poviedka, Literárny Zvolen, Jašíkove Kysuce a iné. Publikovala v časopisoch Dotyky, Slovenské pohľady, Orol tatranský a v zborníku klubu Priúzko.

Foto: archív autorky

Lenka Želonková

Pol'ovačka

Dnes si videl prvýkrát

jej mäkké oči zahryznuté do svetla
na pokožke sa zrkadlila hmla
prikladal si na oheň v jej bokoch
a v jej úsmeve kvitla divá šalvia
prikladal si na oheň

kým nenastala tma

mala vtedy chôdzu vysokej zveri

vždy ju zastrelíš
ako obyčajný muž

Starý náter

Modrá bazalka

na perách

odkvitá

každým polievaním

večer na zábradlí

pod petúniami

skokom

do záhonu umierajúcich

nepočuť

ako rastie

ako sa lípe

pod ťarchou kvetov tvojich mliečnych nôh
prichádzam s prázdnu krhlou šiestu nedeľu

Rána

Ešte sa nevrátila. Čas na ňu ceril zuby z protiľahlej steny, ale neodvážil sa zahryznúť. Ešte nie. Počká päť minút.

Laura odrazu začula známy zvuk. Taký, ktorý je počuť od vchodových dverí, keď sa niekto snaží trafiť do kľúčovej dierky. Vydýchla si a pero položila na stôl.

„Lara?“ ozval sa zachrípnutý hlas z predsiene.

Laura si skrížila ruky na prsiach a jazykom prešla po dásnách. Akoby bola jej mamou, čo bola najväčšia irónia.

„Tu si,“ horná pera odkryla chýbajúci očný zub. Oprela sa o zrkadlo. „Ako bolo?“

„Kde?“ Laura ďalej nepohnuto stála.

„Veď v škole... Bola si dnes v škole?“

„Mami, choď si ľahnúť. Je veľa hodín.“

„Som hladná,“ s jednou rozšňurovanou a druhou vyzutou topánkou zamierila do kuchyne. Zapotácala sa, Laura ju chytila za rameno.

„Niečo ti uvarím. Zatiaľ si trochu oddýchnes, dobre?“

Uložila ju na manželskú posteľ, stiahla z nohy druhú topánku, prikryla ju dekou a chystala sa odísť.

„Lara?“

S rukou na kľučke. „Áno?“

„Chýba mi.“ Možno to bola ustlaná polovica vedľa nej, možno ospravedlnenie.

„Aj mne.“ Zhasla.

Dobrý manžel a ešte lepší otec.

„Ocko! Hodiny sa zasekli!“ Malá Laura pred šiestimi rokmi.

Zasmial sa a teatrálny rozhodil rukami: „Nech tento čas trvá večne!“ 12.05.

Písal básne, ktorým Laura nerozumela, pretože bola príliš malá. Na ôsme

narodeniny dostala zápisník. Na prvej strane rukou napísané: „Nikdy sa neboj odísť.“

„To nie je vhodné pre dieťa.“ Mama nerozumela, pretože bola príliš veľká.

Pochopili neskôr.

V ten večer dážď ustal. Ešte sa nevrátila. Ocko sedel na peľasti Laurinej postele s rozprávku, ktorú práve vymyslel. Deti sa jej v škôlke smiali, pretože nepoznala Snehulienku ani Červenú Čiapocku, ale bľabotala o víle, ktorá stratila svetlo, alebo o lenivom trpaslíkovi z dreva.

„Ocko?“ V ten večer, keď dážď ustal, Laura sa bála. Strašne sa bála. „Môžem dnes spať pri tebe?“

Ocko si palcom a ukazovákom stlačil nos a kamsi sa zahľadel. Robieval to, keď sa nevedel rozhodnúť. Potom ju chytil za ruku a zaviedol do manželskej postele. Laura si ľahla na ustlanú stranu.

Malá Laura sa zobudila. Nástenne hodiny ukazovali 12.05, a predsa bolo jasné, že je neskoro. Už sa nevrátil.

Dobrý manžel a ešte lepší.

Veľká Laura sedí pri kuchynskom stole, v rukách starý zápisník. Hryzie pero, občas čosi napíše, občas vstane a zamieša vodu v hrnci. Napokon dopíše, prestrie, zbalí sa.

Ráno jej nepatrí. Bolí ju hlava. Krk má stuhnutý. Ako to, preboha, ležala? Nepamätá si. Je doma, to áno. Laura jej položila k posteli vedro. Moja starostlivá. Pomaly vstáva. Na kuchynskom stole stojí večera. Dávno vychladnutá. Kolko je vlastne hodín? 12.05. Na vidličke je napichnutý kúsok papiera. Trochu vystrčí očný zub. Nápad po otcovi. Opatrne vytiahne zranený odkaz.

Nikdy sa neboj odísť. Také vety sú pre dospelých. Prepáč, mami.

Niekedy stačí len chcieť

Foto: archív autorky

Ako všetci dobre vieme, alebo aspoň by sme mali, kalokagatia predstavuje ideál telesného a duševného zdravia. Čo ale predstavuje telesný a duševný ideál pre každého z nás? Odpoveď na túto otázku sa už môže líšiť.

Pre mňa je duševným a telesným ideálom to, že človek by sa mal počas svojho života neustále zlepšovať po fyzickej, ale aj duševnej stránke. Inými slovami, jednoducho by nemal stagnovať, odhliadnuc od toho, kde sa nachádza práve teraz. Taktiež tieto moje slová dobre vyjadruje aj motivačný citát jedného zo známejších motivátorov: **„Bež ak len nevládzeš bežať, choď. Ak nevládzeš ani**

chodiť, plaz sa... Hlavne, prosím ťa, nikdy nezastavuj.“

V dnešnom svete máme plno možností, to nemôže poprieť nikto z nás. Jediné, čo potrebujeme, je chuť a snahu na sebe niečo zmeniť. Čo sa týka duševného zdravia, ktoré pre mňa predstavuje v prvom rade všeobecné vzdelanie a rozhľad, ktorý je potrebný hádam v každodennom živote, na to si len ťažko nájsť výhovorku, keďže existuje internet. Na ňom si vieme nájsť informácie a poznatky o akejkoľvek téme. Nič nám teda nebraní v tom, aby sme si našli práve to, čo nás zaujíma, a kráčali vpred. S telesným rozvíjaním je to podľa slov

niektorých už trochu ťažšie, hoci ja si to nemyslím. Chápem, že to už nie je len o tom čítať si zaujímavú náučnú knihu v teple domova, ale vyžaduje si to vydať trochu viac energie a úsilia. No napriek tomu je to opäť stále iba o tom istom – chcieť.

Bohužiaľ, v týchto ťažších časoch ľudstva, kedy nás postihla už takmer na celej zemi pandémia COVID-19, je to rozvíjanie sa trochu v obmedzenom režime. Nariadenia vlády Slovenskej republiky, či prísne opatrenia vydané Európskou Úniou nám o čosi zhoršujú naše možnosti, ba dokonca v určitých prípadoch aj obmedzujú naše bežné fungovanie. Sú to ale skutočnosti, ktoré treba prijať také, aké sú, nezúfať a bojovať s tým, čo nám život prináša. Ohľadom duševnej obmedzenosti sa veľmi nemáme o čom baviť, keďže opäť smerujeme k rovnakému faktu, a teda, že internet nám ponúka naozaj všetko potrebné k tomu, aby sme posúvali vpred naše myslenie, predstavivosť a vedomosti.

Pravdou ale je, že v telesnom boji o progres našej postavy a celkovej stavby tela o niečo ukrátení sme. Keďže máme v dnešných dňoch na rozdiel od bežného fungovania viac času pre seba, nič nám nebráni v tom, aby sme si mohli schuti zacvičiť, a to pokojne aj doma. Internet je plný videí od svetovo známych trénerov a tréneriek, ktoré sama s chuťou využívam, a keďže mám v týchto dňoch viac času sama pre seba, keď to skombinujem s dobrou stravou, na prípravu ktorej mam takto oveľa viac voľného času, vidím krásny výsledok. Naozaj, k super tréningu nepotrebujem nič viac ako video mojej obľúbenej trénerky a dobrú hudbu. Potom nám už nebráni nič v tom, aby sme si dali parádny tréning a ja si tak večer do postele líham s úžasným pocitom zo seba samej. Je

naozaj skvelé sledovať ich v prevedení a vidieť, že činka sa dá jednoducho nahradiť fľašami vody, odporovacou gumou, či inými fantastickými nápadmi. Ja sa naozaj cítim lepšie po telesnej, ale aj duševnej stránke, keď si zacvičím, a koniec koncov, čo viac nám treba, ak nie sa cítiť ako po duševnej, tak aj telesnej stránke zdravo?

Romana Mihalíková

Foto: archív autorky

Splnený sen v Štokholme

Zalovila som v spomienkach na turné tria Swedish House Mafia, ktoré odštartovalo začiatkom mája 2019 v Štokholme. Tam som ako pravá „Svidišáčka“ nesmela chýbať! Pod si zaspomínať spolu so mnou...

Svetoznáme švédske dídžejské trio Swedish House Mafia vystúpilo koncom marca 2018 po šiestich rokoch od rozpadu na Ultra Music Festivale v Miami, čím vyvolalo na sociálnych sieťach totálny ošiaľ. Po niekoľkých mesiacoch oznámili turné, ktoré malo začať 4. 5. 2019 v ich domovine – v Štokholme. O pár dní sa spúšťal predaj vstupeniek a mne nastala otázka: „Mám to skúsiť?“ Môj kamoš Marek sa pridá ku mne a vytrvalo ma podporoval v našom spoločnom ciele – zažiť chalanov naživo.

V ten deň, chvíľku pred spustením predaja lístkov, som sa nevedela rozhodnúť, či to mám skúsiť, alebo to nechať ísť. Pozerala som si elektronickú poštu a v spame som našla túto správu: „Je čas. Pre všetkých, ktorí ste pri nás stáli a boli ste nám verní cez všetky tie roky, ďakujeme Vám. Za našu vďaku by sme Vám chceli umožniť kúpu Vášho lístka pred ostatnými. Vidíme sa. Axel, Sebastian a Steve.“ Viem, je to len správa v spame. Ale to mi dodalo takú odvahu, že som si povedala: „Ja to skúsím!“ O pár minút sa spustil systém a rýchlo som si kúpila vstupenku na 4. 5. 2019! Lenže Marek bol stále v čakárni a nič sa ani po polhodine nedialo. Zrazu si všimol, že pridali ďalšie dva dátumy. Neváhal a kúpil lístky pre oboch na 3. 5. 2019! Ešte v ten večer sme si zarezovali

hotel a letenky a mohlo sa čakať vyše pol roka na splnenie nášho sna...

Ani sme sa nenazdali a dátum nášho dobrodružstva začal pomaly klopať na dvere. Ja som si zatiaľ pripravila moju fanúšikovskú výbavu – vyrobenú vlajku s nápisom ich piesne s logom. Zbalila som si veci a mohlo sa ísť ranným autobusom z Prešova na vlak smer Košice – Bratislava, ktorá bola miestom nášho stretnutia. Bez komplikácií by to nešlo, ale našťastie na nás RegioJet počkal a viezli sme sa do Prahy. Tá nás privítala blížiacim sa letným vánkom, a tak sme sa vybrali nasať nočnú atmosféru tohto historického mesta.

Ráno prišiel deň D, ktorý znamenal nielen cestu do Švédska, ale aj našu prvú noc s chlapcami zo Swedish House Mafie. Po príchode na letisko ma prekvapila veľká hala s parádnym výhľadom na lietadlá. Bol to môj prvý let. Cítila som sa ako v nebi – a pritom som v ňom aj naozaj bola... Po príchode do Štokholmu sme kúpili trojdňový lístok vo forme kartičky, nasadli na MHD a viezli sa prírodou za oknom k vlaku, ktorý nás zaviezol až do centra mesta. Odtiaľ sme sa s metrom dostali k cieľovej zastávke. Naše útočisko na víkend vyzeralo ako prototyp domčeka z filmov Rosamunde Pilcherovej, ktorý lemoval pokojný park. Pripravili sme sa na prichádzajúcu noc a išlo sa do ulíc!

Najprv sme navštívili niektoré miesta – od krásnych výhľadov na mesto, cez prechádzku pri vode k Fotografiske, kde mali SHM výstavu od umelca Alexandra Wesselyho a z druhej strany budovy bol dočasný obchod s oblečením. Zastavili sme sa aj v nákupnom centre, pri ktorom dominovala obrovská budova. Bola to Tele2Arena, kde sa konala dnešná veľká akcia. Vo vnútri bola kopa ľudí, ale chytili sme si dobré miesto. Najprv boli dve čísla –

ako prví vystúpili dvaja dídžeji a potom mali koncert speváci Vargas a Lagola s kapelou. Neskôr začali predstavovať pódium, kde sa za oponou skrývalo prekvapenie.

A tak to začalo! Svetelné efekty vyvolali s hudbou napätie až opona spadla a pred nami sa zjavil „lietajúci“ dídžejský pult. O pár sekúnd sa za ním objavila trojica, vďaka ktorej som tu bola – samotná Swedish House Mafia! Dav šalel a ja som jednoducho ostala bez slov... Bolo to veľké! Od vizuálov, po ohne, lasery, svetlá a iné efekty. Do toho ich nostalgické staré dobré hity a práca s publikom. Na konci som Marekovi stále omieľala: „Oni sú tu! Oni sa vrátili!“

Z arény sme vyšli okolo jedenástej v noci. Všade bola tona ľudí, ale mesto ma prekvapilo v tom, že malo zabezpečenú stálu dopravu. Bez stresu a tlačenic v električke sme prišli na izbu a rozoberali sme naše dojmy. Večer som zaspávala s chalanmi na pódiu pred sebou v dave publika...

Ráno sme pokračovali s potulkami mestom. Prešli sme sa štokholmskými ulicami, boli sme pri vode s výhľadom na historické budovy, navštívili sme maľované domčeky v centre Gamla Stan a urobili sme si exkurziu aj v jednej z najväčších knižníc. Nesmelo chýbať ani cestovanie metrom, ktoré tu vyzerá riadne futuristicky. Neskôr sme sa stretli s dvoma mojimi kamarátmi a vymenili sme si zážitky z prežitých nocí v aréne. Mesto žilo fanúšikmi z rôznych kútov sveta. Bol to jeden veľký sen, ktorý som naozaj žila...

Večer sme mali namierené na druhú noc, no tentoraz sme ju prežili v hľadisku a každý osobitne. Moja miestenka bola len jednu radu sedadiel od najvyššieho miesta v hale. Ani som sa nenazdala a už sa na

pódium objavila slávna trojica. Teraz som si ich mohla vychutnať z inej perspektívy. Užila som si pohľady na umenie s lasermi a svetlami, ale na moju prvú noc s nimi to nemalo. Doznievali posledné tóny ich skladby a všetci sa pomaly poberali domov. V dave ľudí som hľadala Mareka, ktorý ma čakal vonku. Švédska MHD nesklamala a opäť sme skončili bez stresu na našej izbe.

Na tretí deň som sa ocitla v lietadle a vo veľkom smútku som sa lúčila so Štokholmom. Sľúbila som si, že sa sem ešte niekedy vrátim – Štokholm si získal moje malé slovenské srdce. Preto, ak máš aj ty nejaký sen, určite neváhaj a aspoň to skús!

A možno aj teba presvedčí neznámy kamarát a správa v spame... Lebo splnenie snov vážne stojí za to!

Bc. Magdaléna Hartmannová

Asambláž: Michaela Čižmáriková

KEĎ RAZ BUDEM VEĽKÝ, BUDEM UČITEĽOM

Čo sa nám podarilo na praxi...

Po vypuknutí pandémie COVID-19, ktorá sa naplno prejavila v roku 2020, boli výrazným spôsobom zasiahnuté mnohé oblasti spoločenského, ekonomického a kultúrneho života. Ani oblasť školstva nebola výnimkou, keď sa väčšina študentov, žiakov a učiteľov musela adaptovať na dištančnú online výučbu. Človek je spoločenský tvor a dlhodobá izolácia či odlúčenie mu neprospievajú, a preto je dôležité, aby výučba prebiehala tradičným spôsobom.

Život na vysokej škole je veľmi rozmanitý, obzvlášť na školách, ktoré svojim študentom ponúkajú aj prax. Prepojenie teórie s praxou (aj keď len dočasnou) napomáha študentom lepšie sa adaptovať a rozvíjať sa vo svojej budúcej profesii. Zaujímavé a prínosné je najmä to, že škola ponúka možnosti spoznávania rôznych materských škôl, čo študentom otvára brány vlastnej subjektívnej analýzy a porovnávania výhod, respektíve nevýhod materskej školy, ktorú daný študent/ka absolvoval/a. Aj v tejto neľahkej situácii sa nám podarilo opustiť online priestor a absolvovať dvojtyždňovú pedagogickú prax v prešovskom a košickom kraji.

V materských školách mali možnosť študentky druhého ročníka magisterského stupňa študijného programu predškolská pedagogika, okrem realizácie výchovno-vzdelávacej činnosti, možnosť spolupracovať nielen s deťmi, ale aj s rodičmi alebo aj inými triedami danej materskej školy. Kvôli pandémie sa veľa spoločných akcií s rodičmi alebo inými subjektmi nerealizovali, a tak deti, rodičia, ale aj učitelia prichádzajú o spoločné

zážitky. Veríme, že sme našou prítomnosťou v materských školách aspoň trochu prispeli k lepšej atmosfére a nálade detí, rodičov a samotných učiteľov.

Prinášame vám preto krátky opis aktivít a činností, ktoré študentky realizovali ako jednu z náplní pedagogickej praxe. Konkrétne išlo o premyslenie, naplánovanie a realizáciu spoločnej aktivity s celou triedou materskej školy, inými triedami či subjektmi, ktoré spolupracujú s danou materskou školou.

V Materskej škole Jurkovičová 17 v Prešove sa študentkám K. Baranovej, D. Malnášiovej a D. Maďarovej podarilo zorganizovať akciu s názvom „Slovenský folklór v našej triede“. Tento deň sa niesol v duchu ľudového folklóru v našom regióne. Deťom v materskej škole (5-6 ročné) predstavili tradičné ľudové šarišské kroje a za hudobného a speváckeho sprievodu pani učiteľky Volkovej si spoločne zaspievali a zatancovali tradičné ľudové šarišské piesne. Deti mali možnosť naučiť sa aj jednoduchú tanečnú choreografiu, vyrobiť si tradičné party (čelenky) a ozdobiť si drevenú valašku.

Študentky K. Zahradníková a T. Zelinková s vekovou skupinou detí (5-6 rokov) realizovali detskú športovú olympiádu. Ich zámerom bolo zapojiť deti do viacerých aktivít a prebudiť tak záujem o rôzne pohybové aktivity či športy. Prostredníctvom týchto aktivít sa tak snažili poukázať na to, že pohyb je dôležitou súčasťou nášho života. Olympiáda pozostávala zo štyroch športových disciplín s rôznorodým obsahom. Za disciplinovanú účasť, rešpektovanie pravidiel a splnenie úloh boli deti odmenené diplomom a sladkou odmenou. Všetko sa realizovalo vonku na školskom dvore Materskej školy Mirka Nešpora 22 v Prešove.

Materskú školu na Ulici mládeže 5 v Poprade navštívili študentky K. Slobodníková a V. Šlosárová. Nakoľko táto

materská škola je zameraná na lesnú pedagogiku, študentky absolvovali jeden deň menšiu exkurziu s lesníkom v mestskej časti Kvetnica. Deti (4-5 ročné) mali možnosť zúčastniť sa aj prehliadky drevených vyrezávaných sôch, ktoré sa neskôr umiestnia do mestského parku. Pri návšteve lesnej materskej školy deti vysádzali malé ihličnaté stromy, ktoré neskôr poputujú do mestských lesov. Nasledovala prechádzka cez les, v ktorom mal lesník pre ne pripravenú aktivitu zameranú na hľadanie prírodnín. Deťom sa dané zážitkové aktivity s názvom „Hľadanie pokladov lesa“ veľmi páčili a odchádzali domov šťastné a plné nových zážitkov.

Za pokladom sa vybrali aj ďalšie deti z Materskej školy Ipel'ská 10 v Košiciach pod vedením študentiek K. Šlosárovej a A. Sekerákovej. Ich aktivitu s názvom „Hor sa za pokladom“ realizovali s deťmi vo vekovej kategórii 3-4 rokov. Hlavným cieľom aktivity bolo povzbudiť a posilniť športovú kondíciu detí a vytvoriť tak pozitívny vzťah k športu, keďže spomínaná materská škola je zameraná na environmentalistiku. Deti mali možnosť si

na vlastnej koži vyskúšať a využiť prírodný materiál v jednotlivých disciplínach (gaštany a jesenné listy). Všetky aktivity sa odohrávali v prostredí školskej záhrady, v ktorých deti zdolávali päť športových disciplín.

V Materskej škole Hronská 7 v Košiciach usporiadali študentky S. Flešárová a K. Badiarová špeciálny deň, ktorý pomenovali „Detský maratón“. Do tejto športovej akcie sa zapojili všetky triedy z materskej školy. Dĺžka bežeckej dráhy bola prispôbená veku detí, tie najmenšie ju mali najkratšiu. Postupne sa vystriedali všetky triedy a nakoniec prišiel rad aj na pani učiteľky. Všetky sa postavili na štart a na povel vyrazili a úspešne dobehli do cieľa. Deti sa navzájom povzbudzovali a tešili sa zo svojich výkonov. Všetky deti boli odmenené medailami za ich skvelý výkon.

Ďalšiu zaujímavú aktivitu si pripravili študentky A. Kováčová a S. Michalanská, a to konkrétne v Materskej škole Azovská v Košiciach. V rámci „Dňa zdravej výživy“ si pre deti pripravili aktivitu zameranú na vytváranie produktov z ovocia a zeleniny. Spoločne s deťmi si vytvorili „zdravého“ panáčika, stonožku a rôzne vtipné panáčky či smajlíky. Následne si s deťmi urobili ochutnávku ich výrobkov. Zámerom aktivity bolo prehľbiť u detí vzťah k zdravej výžive a zvýšiť tak konzumáciu vitamínov v podobe ovocia a zeleniny, ako prevencie pred chorobami.

Foto: archív autoriek

Prezentáciu aktivít zavŕšime poslednou dvojicou študentiek P. Petríková a R. Gburová, ktoré mali možnosť usporiadať dňa 21. októbra „Deň jablka“ v Materskej škole Komenského Smižany. Pre deti pripravili rôzne aktivity, ktoré realizovali počas celého dňa a ktoré sa niesli v tematike Dňa jablka. S deťmi vytvorili napríklad veľké jablko lepením farebných listov na kartón, zacvičili si s farebnými loptami a zamaškrtili si aj pri ochutnávke jabĺk. Pritom viedli rozhovor o tom, čo sa vyrába z jabĺk, ako ich doma využívajú a akú majú chuť. Počas vzdelávacej aktivity si deti vytvárali jablká omotávaním červenej alebo zelenej vlny o kartón omotávaním červenej alebo zelenej vlny o kartón. Pri pobyte vonku si deti zahrli pohybovú hru s názvom Kompót, ktorá sa im veľmi páčila.

Veríme, že aj Vám sme mohli týmito našimi nápadmi a aktivitami s deťmi dodať kvapku inšpirácie a povzbudiť vás k nápaditosti a tvorivosti pri práci s deťmi. Vďaka tejto praxi sme mali možnosť a príležitosť zažiť rôzne náročné situácie súvisiace so súčasnými nariadeniami a opatreniami (respirátor či meranie teploty u detí atď.), avšak nesmieme zabúdať na všetky pozitíva, ktoré nám táto práca s deťmi prináša. Veríme, že jedného dňa sa všetko vráti do starých koľají a budeme môcť darovať seba samých deťom z pozície učiteliek bez týchto obmedzení. V neposlednom rade si veľmi vážime možnosť absolvovať prax aj v tejto neľahkej dobe a odnášame si opäť mnoho skúseností a pekných zážitkov do našej budúcej praxe.

Bc. Dominika Maďarová
Bc. Katarína Baranová

Foto: archív Bc. Petry Stolárikovej

NA KUS REČI S...

Kto je Nena Turner?

Milí čitatelia, prinášame Vám rozhovor s našou externou študentkou Bc. Petrou Stolárikovou, ktorá je momentálne v 2. ročníku magisterského štúdia. Možno neviete, ale Petra je spisovateľka, ktorá vystupuje pod pseudonymom Nena Turner. Pochádza z Prešova a pracuje ako pôrodná asistentka, ktorá plánuje zmeniť svoje pôsobenie na pedagogický smer. Napísala viacero kníh, napríklad tri časti románovej série pre tínedžerov *Čierna princezná a ryšavý poddaný* (2014, 2015, 2018), potom knihu o tehotenstve, pôrode a materstve *Ako prišla láska na svet* a najnovšie v roku 2021 jej vyšla vo vydavateľstve Elist fantasy kniha *Dva svety tej istej planéty*.

Nena, kedy si začala písať príbehy? Čo Ťa k tomu motivovalo?

Písať som začala, keď som mala dvanásť rokov. Motivovalo ma k tomu to, že som si

už od útleho detstva, čo si pamätám, vymýšľala príbehy. Ako päťročná som sa rozprávala s fiktívnou sestrou, ktorú som nikdy nemala (mám len staršieho brata), a v hlave som žila vo svojom fiktívnom svete. Postupom času som z predstáv o sebe začala vymýšľať príbehy o iných ľuďoch z môjho okolia. Keď som mala asi osem rokov, tak som začala vymýšľať príbehy o úplne vymyslených postavách, v ktorých bola hlavná hrdinka speváčka, potom to bola princezná, neskôr to bola elfka, alebo obyčajné dievča na nejakej strednej škole. Žila som príbehom nejaký čas a potom, keď ma to už omrzelo, uzatvorila som príbeh koncom a šla na ďalší. Toto sa zmenilo, keď som mala dvanásť rokov. Vtedy som si svoje myšlienky začala zapisovať. A odštartovala sa fáza neustáleho písania.

Čo bolo spúšť'ačom toho, že si si povedala, že svoje myšlienky začneš zapisovať?

Nepamätám si to presne, ale určite to bola moja povaha a nejaký podnet – neustále snívanie o tom, že realita nie je podľa mojich predstáv a potrebujem ujsť niekde inde. Chcela som ju vždy zmeniť – čo mi ostalo aj v mojej tridsiatke. Neskôr moje sny a výmysly dosiahli také rozmery, že som sa rozhodla, že si ich zapíšem, aby som ich mohla dookola zažívať.

Podporujú Ťa doma v písaní? Ako to vnímajú tvoji blízki?

Našťastie, mám veľmi chápaných rodičov. Nikdy mi nič nezakázali, vždy ma buď nasmerovali na lepší spôsob, poradili mi, alebo to nechali na mňa, ale zvýraznili, že následky budú na mne. Čo sa týka môjho okolia, tak tam moju záľubu v písaní brali

ako dočasný záujem, z ktorého vyrastiem. Veľmi ma to trápilo, že mi neverili. Dnes však mám tridsať rokov, nejde mi o úspech, ale som hrdá, že sa mi podarilo presadiť svoju tvorbu. Určite sa moje knihy nebudú páčiť každému, ale pokiaľ oslovia aspoň jedného človeka, tak to malo zmysel. A dnes viem, že minimálne tento cieľ som úspešne splnila.

Zúčastnila si sa aj nejakých literárnych súťaží?

Iba fanúšikovských, takzvané fanfiction, kde som pár aj vyhrala.

Tvoje knihy majú okolo 200-300 strán, najnovšia dokonca má až 600 strán. Ako sa Ti píše? Rýchlo? Ľahko? Priblíž nám Tvoj proces tvorby textu.

Píše sa to dlho. Som pracujúci a študujúci človek, takže času je málo. Preto vstávam o štvrtej ráno a píšem a píšem a píšem v každom svojom voľnom čase. Pre mňa je 24 hodín 7 dní v týždni veľmi málo na všetky aktivity, ktoré chcem urobiť. Nehovoriac o tom, že kniha sa píše tak, že ju spisovateľ prečíta a upravuje asi 50krát, kým je aspoň čiastočne spokojný. Pribeh je však individuálny. U mňa osobne to prebieha tak, že viem, čo chcem napísať. Poznám celý príbeh, ktorý mám v hlave. Najskôr si otvorím zápisník a napíšem doň asi desať záchytných bodov, okolo ktorých sa budem točiť. Na ďalšiu stranu napíšem mená postáv a základný opis, aby som to mala hneď po ruke, keď budem potrebovať. Potom začínam písať knihu. Najskôr vznikne úvod, následne stred, hlavná zápleтка, respektíve myšlienka celého diela a potom záver knihy. Po týchto troch najpodstatnejších častiach sa vraciam na

začiatok knihy a pokračujem v časovom slede za sebou popisovať jednotlivé scény, podľa záchytných bodov, ktoré mám v hlave a spísané na začiatku. Potom všetko prechádzam tretíkrát a pridávam omáčku, opisné a zákulisné pozlátka – moje vlastné pomenovanie. Ten proces je o neustálom čítaní, prepisovaní, prechádzaní, dopisovaní scén, rozhovorov, kohézie a kooperácie a interakcie medzi postavami. Veľa scén mi napadne, keď niekam kráčam. Môj mobil je doslova zahľtený aplikáciou rýchle poznámky. Často sa mi deje, že len tak zastanem uprostred cesty a rýchlo heslovite ťukám do rýchlej poznámky v mobile nápad, ktorý mi skrsol v hlave. Neustále tápam v príbehoch a veľa známych mi hovorí, že mi kývali na ulici a ja som si kráčala bez najmenej reakcie, akoby som sa na nich hnevala. Problém je ten, že ja vtedy nevnímam svoje okolie, ale snívam.

Kto zvyčajne číta Tvoj rukopis po jeho dopísaní?

Existuje na to pojem *betaread*. Mám dvoch ľudí, ktorí si moje dielo prečítajú a zaplnia ho svojimi červenými komentármi a otázkami. Veľmi mi to pomáha, pretože ako väčšina autorov, aj ja trpím autorskou slepotou voči vlastným myšlienkam, takže mnohé veci, ktoré prehliadnem, sa týmto napravia. Ďakujem krásne mojej Lily, si poklad, na ktorý sa vždy môžem spoľahnúť.

Ktorý spisovateľ či spisovatelia sú Ti inšpiráciou či vzorom pri písaní?

Pre mňa je nesmierny vzor J. K. Rowlingová. Nie pre ten príbeh, ako sa z nej, z podceňovanej nuly, stala hviezda (dokonca sú aj konšpiračné teórie o tom, že

je to obyčajná herečka, bábka vydavateľstva, a na príbehu Harry Potter pracuje niekoľko autorov), ale pre celkový význam toho, čo nám dáva Harry Potter. Harry Potter je vzorom pre rodinu, lásku, emócie, empatiu, kamarátstvo, morálny a etický kódex a zabudnime na prútiky a berme to ako význam medzi riadkami. Na mojom wattpad.com (tam som tiež ako Nena Turner) som napísala rubriku Rokfortská psychológia, kde som opísala všetko, čo nie je na HP detské, rozprávkové, ale skutočný psychologický význam týchto kníh pre ľudstvo. Niekoľkokrát som o tom aj prednášala na všetkých Comic či Pegas conoch. A takýmto vzorom je pre mňa aj Čapek, Dostojevskij, Tolkien, Kafka, Maud Montgomeryová, Wilde, London, Sapkowski, J. Maas a ďalší. Je ich veľmi veľa a na mojom instagrame (Nena Turner) mám rubriku Na poličke, kde opisujem a komentujem knihy, ktoré srdcervúco odporúčam a zbožňujem.

V románovej sérii *Čierna princezná a ryšavý poddaný* vystupuje osemnásťročná protagonistka menom Mária Elena Orntová (neskôr Toldová) – priateľmi nazývaná Nena. Do akej miery sú Tvoje knihy autobiografické?

Ja nikdy nepíšem autobiografiu. Dôvod? Veľmi rada si vymýšľam. Áno, zveličujem. Samozrejme, že nejde o vyslovene klamstvá, to zas nie. Ale v hlave si mnohé veci predstavujem inak. Napríklad niečo sa stane a moja hlava už pracuje na tom, že si vymyslí, čo tomu predchádzalo a čo bolo potom. Nikomu to nerozprávam, no v hlave už mám vlastnú verziu udalosti. Preto je v mojich dielach vždy Mária Elena – Nena, má moje

povahové vlastnosti, sme si podobné, ale nikdy to nevychádza z mojej vlastnej životnej reality. Pre mňa je písanie útek z reality, ktorý ma naplňuje. Pri autobiografii to stráca tento význam.

V uvedenej knižnej sérii sa venuješ aj zdravotnému problému leukémie. Prečo?

V širšej rodine sme mali jeden onkologický problém a niektoré veci ma k tomu inšpirovali. Je to síce celá fikcia, nič z môjho života, ale inšpirované rúškom onkológie, keď človeka paradoxne zaživa zabíjajú, aby prežil.

V najnovšej sci-fi knihe *Dva svety tej istej planéty* žijú muži a ženy oddelene v rôznych krajinách. V nadväznosti na to ako vnímaš súčasné gender diskusie?

Vnímam to ako niečo prehnané. Áno, chápem homosexuálov, transsexuálov, bisexuálov, ja sama sa pokladám za pansexuálku. Rozumiem, prečo chcú práva v manželstve, úradných veciach, aby si vedeli zariadiť právny a osobný život, to áno. Ale robiť z toho nejaké haló, to mi príde choré. Keď nechcem, aby z toho okolie robilo haló, prečo ho ja sám vytváram? To mi príde nelogické. Ja sa k nim zaraďujem, mala som aj priateľa, aj priateľku, ale nikomu som to nehovorila ako „coming out“ alebo niečo podobné. Nikdy som nebola na pride pochode, jednoducho, žila som si vo svojom vzťahu a neriešila ostatných. Bežný vzťah. Chcu, aby to bolo akceptované ako heterosexuality, tak prečo z toho robia také haló? Bojujme s úradmi a zákonmi. Choďme za svojimi právami. Ale nerobme z toho sami niečo extra, zvláštne, pokiaľ chceme byť jednotní. Keď už sme pri mojej

knihe a téme odlúčenia pohlaví a že sa vzájomne nepotrebujeme, tak hlavnou myšlienkou celej série je to, že dokážeme bez seba biologicky žiť, existovať, no láska a city sú silnejšie, pretože aj muži, aj ženy sú len ľudia, ktorí potrebujú byť vzájomne ľúbení. A pohlavie nie je dôležité. Človeku vždy pôjde aj o tie emócie, ktoré častokrát vyhrávajú.

Na čom teraz pracuješ? Aké máš autorské plány do budúcnosti?

Aktuálne pracujem na pokračovaní *Dva svety tej istej planéty*. Bude to trilógia a čaká ma ešte veľa práce, kým napíšem všetko, čo mám v hlave.

V budúcnosti chceš zmeniť povolanie pôrodnej asistentky na pedagogiku. Študuješ špeciálnu pedagogiku na magisterskom stupni, máš v pláne napísať aj nejakú knihu zameranú na deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami?

Napísala som jednu detskú knihu *Ako prišla láska na svet*, v ktorej je rozprávково vysvetlené tehotenstvo, materstvo, rodičovstvo a tak ďalej. Určite by som veľmi rada v budúcnosti napísala niečo so zameraním na „špeciálne výnimočné deti“, ale k tomu potrebujem ešte viac pedagogickej praxe. Zatiaľ si na to netrúfam, no určite k tomu dôjde. Ako zdravotníčka pracujúca v nemocnici by som sa veľmi rada zamerala na iný uhol pohľadu na postihnutie. Áno, zdravie je dôležité, ale rada by som pomohla týmto deťom aj začleniť sa do „reálneho života“. Okrem prežitia vnímam za veľmi dôležité aj život skutočne žiť, nie len v ňom sucho existovať.

Máš založený aj YouTube kanál, na ktorom rozoberáš rôzne spoločenské témy. Priblíž nám ho.

Áno, volá sa *Nena Turner vibes*. Nejde o žiadne vlogy a ukazovanie svojho života. *Nena Turner vibes* je kanál, kde pridávam podcastové a názorové „príhovory k verejnosti“. Snažím sa rozprávať o nejakých témach, pri ktorých mám pocit, že by sa nad nimi spoločnosť mala zamyslieť. Snažím sa navodiť zamyslenie sa a ako „good vibes“ to šíriť ďalej a ďalej do sveta. Ak tým zmením názor aspoň jedného človeka, vnímam to za úspech a malo to zmysel.

Ďakujem Ti za rozhovor a prajem veľa úspechov v osobnom i autorskom živote.

**Rozhovor pripravil
Mgr. Dávid Dziak, PhD.**

Foto: archív Bc. Petry Stolárikovej

Land art objekt: Michaela Čižmáriková

POŮ VON

Foto: archív autorky

stáž v Brne

V rámci programu Erasmus+ som sa v zimnom semestri akademického roka 2021/2022 pod vedením docentky Mileny Šubrtovej zúčastnila odbornej stáže pre doktorandov. Stáž som absolvovala na Katedre českého jazyka a literatúry Masarykovej univerzity v Brne. Brno, ako druhé najväčšie mesto Českej republiky, si ma hneď po prvej

jazde „šalinou“ (rozumej električkou) získalo. V tomto meste som doposiaľ nikdy predtým nebola, a preto ma ako prvé očarili budovy s nádhernou architektúrou a priečeliami.

Hneď v októbri som sa zúčastnila konferencie v Olomouci, ktorý sa nachádza od Brna len necelú hodinu cesty. Konferenciu organizovala Katedra českého jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Univerzity

Palackého. Najväčším prínosom konferencie bola pre mňa doktorandská škola pod vedením Mgr. Romana Švaříčka, Ph.D., z Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity v Brne. Zameraná bola predovšetkým na metodológiu kvalitatívneho výskumu v odborovej didaktike českého jazyka a na praktické ukážky, prostredníctvom ktorých sme sa hlbšie ponorili do vybraných výskumných problémov.

Pravidelne som sa zúčastňovala povinných predmetov z didaktiky literárnej výchovy, literatúry pre deti a mládež a divadelného praktika. Hodiny viedli inšpiratívni ľudia, ktorí svojich študentov nezahľcovali teóriou, ale praktickými úlohami, ktoré môžu využiť vo vlastnej pedagogickej praxi. Predmet divadelné praktikum bol pre mňa malou osobnou výzvou, pretože som sa mohla aspoň na malý čas vcítiť do roly herca a dostať sa tak do občas, pre mňa, nekomfortných situácií.

Katedra českého jazyka a literatúry Masarykovej univerzity v Brne organizuje niekoľkokrát do roka doktorandský seminár, ktorý je určený pre tamojších doktorandov a slúži ako neformálna „minikonferencia“. Doktorandi v nej majú príležitosť otvorene diskutovať s pedagógmi, ale aj kolegami, doktorandmi o aktuálnych problémoch dizertačnej práce. Preukazujú svoje vízie, úspechy, ale aj starosti, ktoré ich počas štúdia a písania dizertačnej práce sprevádzajú. Svoj pohľad som mala možnosť predstaviť aj ja a za túto príležitosť som nesmierne vďačná. Občas padne vhod, ak sa na Váš problém pozrú kriticky aj iní odborníci a ponúknú Vám iný náhľad na vec, ktorú ste predtým vnímali ako jednoznačnú.

Za prínosné považujem aj návštevy knižníc, napr. Knižnice Pedagogickej fakulty Masarykovej univerzity alebo Moravsko zemské knihovny. Moravsko zemská knihovna je druhou najväčšou knižnicou v Česku a pre mňa bol aj knižný klenot Brna. Vysoká, osem poschodová budova v sebe totiž ukrýva

množstvo titulov, ktoré sú v našich knižniciach zatiaľ nedostupné, a najmä knihy, ktoré ma obohatili aj pri písaní dizertačnej práce.

Brno ako mesto je plné gastronomických rozmanitostí a multikultúry. Na jednej ulici si môžete pochutnať na mexickej fajite a o niekoľko metrov ďalej na tradičnej pečenej kačici s dusenou červenou kapustou. Na uliciach počujete španielčinu, francúzštinu, maďarčinu, no, samozrejme, aj slovenčinu, keďže sa tu nachádza veľké množstvo slovenských študentov. Ľudia sú tu príjemní a ochotní poradiť (neraz sa mi stalo, že mi pomohli dostať sa na určité miesto). Mala som pocit, že sa viac usmievajú a na uliciach to neraz žilo pouličnými umelcami, hudobníkmi, spevákmi alebo, jednoducho, ľuďmi, brázdiacimi ulicami na korčuliach s obrovským plyšovým macom na pleciah.

Umelecké duše pohladí spomínaná architektúra a významné pamiatky českého umenia a dizajnu. Centrum mesta je bohaté na rozmanité architektonické štýly a slohy. Jednou prechádzkou môžete spoznať gotický kostol sv. Jakuba, barokový kostol sv. Tomáša, novogotický tzv. Červený kostel Jana Amosa Komenského či novogotickú katedrálu sv. Petra a Pavla, tzv. Petrov. Staršie štýly dopĺňa funkcionalizmus Moravskej banky alebo unikát, zapísaný do svetového dedičstva UNESCO Vila Tugendhat. Svojim puristickým zjavom zaujme jednak navonok, ale jej architektonická čistota sa prejavuje aj v interiéri. Pri návšteve tejto vily odporúčam rezervovať si lístok najmenej mesiac dopredu, keďže termíny sú kvôli vysokej návštevnosti stále vypredané. Staršiu panorámu mesta nenásilne dopĺňajú aj novodobé sochy, napr. osem metrová socha Jošta Lucemburského, kubisticko-pôsobiaca socha spravodlivosti, či Brnenský orloj, teda hodiny s atypickým vzhľadom náboja do pištole. Milovníci umenia si prídu na svoje aj v Moravskej galérii, v ktorej môžu obdivovať diela secesných umelcov, napr. A. Muchu, E. Schieleho či G. Klimta,

alebo v Umeleckopriemyselnom múzeu zahliadnuť diela českého dizajnu.

V centre mesta sa nachádza aj motýli dom s karibskou džungľou a stovkami exotických motýľov, lákajúcich najmä rodiny s malými deťmi. Oddych od mestského ruchu ponúka Brnenská priehrada, pri ktorej sa cítite ako v nejakom zahraničnom prístave, ale aj množstvo parkov, napr. park Lužánky, ktorý je najstarším a najväčším parkom v Brne s veľkým zeleným povrchom. Brno je však bohaté aj na nepoznané miesta, stačí zabočiť do vedľajšej uličky, ktorá vás vždy zavedie ku krásnym a netradičným zákutiam (prezradím indíciu ☺, napr. Schodová ulica, či surrealistický dom, tzv. Kristkův dům).

Stáž ma obohatila nielen po odbornej stránke, dôležitej pre moje štúdium, ale aj po stránke osobnostnej. Dostala ma do situácií, v ktorých som si musela poradiť sama, alebo som musela stráviť čas len sama so sebou, čo nie je nikdy na škodu. Brno vnímam ako miesto plné dualít, miesto, kde sa miesi staré s novým, tradičné s multikultúrnym a ruch s pokojom. Mesto, ktoré má čo ponúknuť, pretože obsahuje aj skryté a nepoznané miesta, ktorých návštevu už absolvovať musíte len vy sami.

Mgr. Veronika Čigarská

Foto: archív autorky

Môj ERASMUS+ zážitok z Trondheimu

Zažiť na vlastnej koži štúdium v zahraničí bol už dlhšiu dobu môj sen. V januári minulého roka som sa rozhodla podať si prihlášku na ERASMUS+ mobilitu. Spomedzi škôl, s ktorými má naša pedagogická fakulta bilaterálne zmluvy, ma najviac oslovila Queen Maud University College v nórskom Trondheime. Napriek tomu, že program v zimnom semestri pre zahraničných študentov bol zameraný na prípravu v oblasti predškolskej pedagogiky, zatiaľ čo ja študujem aj elementárnu pedagogiku a pedagogiku psychosociálne narušených, chcela som si skúsiť, aké je to byť študentom na nórskej vysokej škole.

Celá mobilita bola pre mňa jednou veľkou skúškou, od vyplňania papierov po budovanie kamarátstiev. Hoci som si pred vycestovaním o sebe myslela, že som už dospeláčka, mobilita mi poodkryla, čo všetko sa ešte musím naučiť, kým ňou skutočne budem. A myslím si, že ma k tomuto cieľu dostala o čosi bližšie.

Univerzita Queen Maud splnila všetky moje očakávania. Namiesto veľkého

množstva učiva som si tento semester vyskúšala, aký je význam slova aktivizujúce metódy a tiež aké to je, keď vyučujúci vníma študenta ako rovnocenného partnera. Mali sme veľa skupinových úloh, čo mi dosť pomohlo zažiť význam spoločného úsilia pri plnení cieľa.

Skupinovým zadaním bola aj práca na projekte, ktorý bol zároveň záverečnou skúškou. Cieľom tejto úlohy bolo vytvoriť projekt (nebolo však treba ho uskutočniť). Téma bola 17 cieľov udržateľného rozvoja, obsiahnutých v Agende 2030 pre udržateľný rozvoj, ktorú vydala Organizácia Spojených národov. Všetky ciele sme si najskôr predstavili. Potom bol čas vyhradený pre brainstorming, počas ktorého sme zhromažďovali prvé nápady na projekty, nápady sme rozdelili do skupín podľa tém, a potom si každý vybral tému, ktorá mu bola blízka a na ktorej chcel pracovať.

Ja som si vybrala, spolu s tromi nóorskymi študentmi a jednou Erasmus študentkou, tému sociálnej inklúzie, ktorá zodpovedá cieľu 10 z Agendy 2030. Postupne sme vypracovali projekt, ktorý

mal za cieľ vytvoriť priestor pre slabších členov komunity, najmä pre deti, ale tiež pre seniorov a osoby so znevýhodnením, cítiť sa prijatí, rešpektovaní a hodnotní pre komunitu. Oslovovali sme materské školy, domovy pre seniorov a rôzne organizácie, aby sme získali ich náhľad a názory. Písali sme tiež miestnej banke, či by bola ochotná finančne podporiť náš projekt. Bola to pre mňa vzácna skúsenosť a verím, že mi pomôže v budúcnosti pri uskutočnení niečoho podobného.

Zo všetkého najviac ma však oslovili hodiny hudby a divadla koncom semestra, výstupom z ktorých bolo divadielko pre deti zo škôlky. Skoro som zabudla, ako veľmi mám rada tieto tvorivé predmety. Spolupráca v skupine bola veľmi pohodová, všetky sme boli do práce na divadle hlboko ponorené. Tieto dni som si užila najviac z celej mobility.

Súčasťou mobility bolo aj 25 dní praxe v materskej škole. Mala som veľké šťastie na škôlku, v ktorej som mala prax. Polovica zamestnancov v nej boli muži, o čom sa mi na Slovensku ani nesnívalo. Všetci učitelia aj učiteľky mali veľmi príjemné povahy.

Veľa som sa naučila pozorovaním môjho mentora, ale aj ostatných učiteľov. Boli mi inšpiráciou, vzorom a povzbudením. Možno to znie ako kliše, ale bolo to naozaj tak.

Deti v mojej skupine boli vo veku 3-5 rokov. Väčšina detí v škôlke však nerozprávala po anglicky. Tí zvedavejší mi kladli veľa otázok a čoskoro pochopili, že odpovedí sa odo mňa nedočkajú. Boli však aj takí, ktorí nepotrebovali žiadne odpovede, stačilo reagovať na ich výraz tváre, usmievať sa alebo sa tváriť prekvapene a boli spokojní. Postupne ma naučili počítať do desať a iné slovíčka potrebné k hre. Prirástli mi k srdcu, a keď som odchádzala, vypustila som aj pár slz.

Na mobilitu som pochopila, akú veľkú hodnotu pre mňa majú priatelia, rodina a zázemie, ktoré mám doma. Hoci to bol čas plný výziev a nových situácií, jednoznačne to stálo za to a šla by som znova. Som rada za všetko, čo mi táto mobilita ponúkla. Možno že som vďaka nej o krôčik bližšie k dochvilnosti a zodpovednosti...

Martina Tomalová

Foto: archív autorky

NAUTIS očami Erasmus+ stážistiek

Foto: archív autorky

Chceš odísť na dlho mimo Slovenska? Nebojíš sa? Nevieš, čo ťa čaká, čo keď sa ti tam nebude páčiť? Aj takéto otázky sme dostali pred tým, než sme šli na stáž do Prahy. Keďže na rozhodnutie sa, či niekam pôjdeme, sme mali necelých 24 hodín, môžeme povedať, že bolo úplne spontánne. Napriek tomu, že sme nevedeli, čo nás čaká

a na čo sa musíme pripraviť, dnes vieme, že ísť na stáž bolo skvelé rozhodnutie. Stáž sme absolvovali v organizácii NAUTIS (Národní ústav pro autizmus), ktorá ponúka široké spektrum možností pre deti, mládež a dospelých s poruchou autistického spektra. Keďže sme študentkami predškolskej a elementárnej pedagogiky v kombinácii s pedagogikou

psychosociálne narušených, táto stáž bola pre nás príležitosťou objavovať, naberať vedomosti, skúsenosti a hlavne porozumieť tomu, čo nás v živote baví.

Práca s deťmi a mládežou je krásna, no zároveň náročná. Nautis nám umožnil prejsť si viacerými centrami. Našou prvou zastávkou bola materská škola, kde sme mali deti od troch do siedmich rokov. Práve tu sme pochopili, aké dôležité je venovať sa deťom s autizmom a nevyčleňovať ich spomedzi seba. Mohli sme si vyskúšať aj osobnú asistenciu či tvorbu pomôcok. Ďalšou zastávkou bola aplikovaná behaviorálna analýza (ABA), v rámci ktorej sme mali možnosť vidieť, ako prebieha ABA terapia, čo bolo pre náš študentský rozvoj veľmi prínosné. Počas leta sa v centre voľnočasových aktivít pre deti a dospelých organizovali tábory, kde sme robili osobnú asistenciu deťom. So skupinou sme podnikali rôzne výlety, na ktorých sme deťom dávali presne to, čo potrebovali: LÁSKU a POCHOPENIE. Nemôžeme povedať, že to pre nás bolo vždy jednoduché. Pre obe z nás to bola prvá skúsenosť a práca s ľuďmi s autizmom. Nevedeli sme, aké máme mať očakávania, ale sme vďačné za príležitosť zúčastniť sa tejto stáže.

A čo konkrétne priniesla stáž každej z nás?

Sofia: Veľké množstvo skúseností, nápadov, nových ľudí a dobrého pocitu. Najviac ma obohatila osobná asistencia dievčatka s Rettovým syndrómom. Kajka ma nabila energiou, potešením a práve pri nej som pochopila, že to, čo robím pre ňu, robím dobre. Stačil jeden úsmev a vedela

som, že je šťastná. Práve v Nautise som zažila toľko krásnych momentov, že ich neviem ani slovami opísať. Zhrniem to v dvoch vetách: Dávajte ľuďom lásku, úsmev, pohladenie a tešte sa z akékoľvek pokroku vpred. Tešte sa z maličkostí, ktoré Vám prináša práca, a hlavne robte takú prácu, ktorá bude baviť vás, a budete nápomocný iným.

Jožka: Nautis je organizácia, ktorá nám dala príležitosť zažiť si množstvo situácií, ku ktorým by sme sa počas praxe na našej škole nedostali. Prišla som do Prahy s tým, že mám nejaké teoretické vedomosti o tom, čo je autizmus, no v reálnom živote som sa s ním nikdy nestretla. Vďaka prístupu všetkých zamestnancov v Nautise som pochopila, čo znamená skutočne porozumieť autizmu a že na každé dieťa s touto poruchou platí niečo iné. Po profesionálnej stránke som mala možnosť byť na dochádzkovom týždennom tábore s chlapcom, ktorý mal okrem PAS aj cukrovku. Rada by som ešte dodala, že to bola fakt nezabudnuteľná skúsenosť.

Stáž nám však okrem odborných skúseností ponúkla aj spoznanie Prahy, kde sme zažili množstvo nezabudnuteľných zážitkov. Na záver by sme sa chceli poďakovať našej fakulte za príležitosť, ale hlavne organizácii Nautis a koordinátorkám, ktoré nás celou stážou sprevádzali.

Jozefína Hrebiková
Sofia Michňáková

Týždeň na projekte v Litve? Hovorím áno!

Počuli ste už o EduEre? Táto nezisková organizácia vysielala ľudí na krátkodobé mládežnícke výmeny pod hlavičkou ERASMUS+. Každý projekt má iný edukačný obsah, a to hlavné – môžete navštíviť rôzne krajiny a spoznať nových ľudí. Ako sa tam môžete prihlásiť? Postup je jednoduchý: na ich webovej stránke eduera.sk si v sekcii projekty vyberiete ten váš, vyplníte prihlášku a už len čakáte na e-mail s odpoveďou o prijatí.

Ja som si vybrala mládežnícku výmenu *Global Cotton from the Bottom*, ktorá sa konala v dňoch 20.-27. 9. 2021 v Litve. Zaujala ma nielen aktuálnou problematikou módného priemyslu a udržateľného životného štýlu, ale aj tým, že táto krajina nepatrí medzi populárne cestovateľské destinácie. Vybavovanie ubytovania a leteniek prešlo hladko. Každý z nášho päťčlenného slovenského tímu sa zariadil tak, ako mu to najviac vyhovovalo. Malá rada: odkladajte si všetky doklady za dopravu, pretože na konci projektu vám to preplatia!

Do Litvy sme odlietali o deň skôr z Prahy s prestupom v Rige. V hlavnom meste Vilnius na nás čakalo (okrem útulného hostela) chladné počasie, ktoré nás neopúšťalo ani v nasledujúcich dňoch. Ráno sme sa vybrali na potulky mestom, ktoré nám v niektorých uličkách pripomínalo Bratislavu.

Po obede s tradičným jedlom sme nasadli na autobus smerujúci na zastávku Antalkiai. Vystúpili sme v blízkosti lesa, kde sa nachádzalo jazierko s multifunkčným ihriskom. V hlavnej

budove sme sa zväčša s vedúcimi projektu – Solveigou a Pauliusom, ktorí nás odprevadili do priestraných chatiek. Ešte v ten večer sme sa vďaka znalosti angličtiny spoznávali s prichádzajúcimi ľuďmi. Na druhý deň sme po výborných raňajkách sadli do kruhu miestnosti a vypočuli si pokyny k nasledujúcemu týždňu.

Program prekypoval zaujímavými aktivitami. Každé ráno sme začali s energizérom a pracovali v skupinách podľa náhodného výberu. Vysvetľovali sme si, aký je proces výroby trička – od bavlny až po samotný vývoz. Uzavreli sme obchod so šičkami, dizajnérmi, či majiteľmi bavlny, kým v našom rozpočte bolo 30 € na jeden kus oblečenia. Horlivo sme diskutovali o Greenwashingu nielen v móde, ale aj napr. v potravinárskom priemysle. V piatok sme zašli do Kaunasu, kde sme si okrem prechádzky v meste vyskúšali oblečenie, ktoré bolo podľa visačky vyrobené vo férových podmienkach. Niektorí odvážlivci si s hostkou, ktorá sa venuje upcyclingu oblečenia, ozvláštnili staršie kúsky svojho šatníka. Následne sme v skupinách vytvorili vlastnú značku, ktorá bola spojená aj s módnou prehliadkou vylepšených kúskov.

Teraz poďme na tú „záživnejšiu“ časť, ktorá nemohla chýbať ani na tomto projekte! Prvý deň si každý vylosoval svojho tajného kamaráta. Dávali sme si darčeky, lístočky s odkazmi a iné malé pozornosti. Veľmi obľúbený bol aj Gossip Box, z ktorej sa ráno čítali vtipné klebety, či komplimenty od „tajných čitateľov“. Dva večery sme mali vyhradené na prezentáciu našich krajín. Prvý večer patrila Maďarsku,

Taliansku a nám – rodákom zo Slovenska. Druhý večer sa predstavili domáci z Litvy, Rumuni a Gréci. Ponúkli sme chutné sladkosti, niektorí uvarili aj teplé jedlo. Všetci mali pripravené krátke video, tradičné tance, zábavné kvízy a súťaže. V sobotu sme išli na prechádzku do lesa, kde sme sa naučili aj jeden litvianský tanec. Neskôr sme si oddýchli v malej saune, ktorá nás zohriala priamo v areáli.

Nedeľa nás privítala vytúženým teplým a slnečným počasím. Na čerstvom vzduchu sme vytvárali plagáty na tri vybrané témy – fast fashion (rýchla móda), ochrana životného prostredia a ochrana zvierat. Po obede sme prostredníctvom hry odhalili svojich tajných kamarátov. Posledný večer sme zakončili posedením pri ohni. Niektorí ľudia sa ešte odviazali na párty v hlavnej budove, iní sa išli vyspať na dlhú cestu domov.

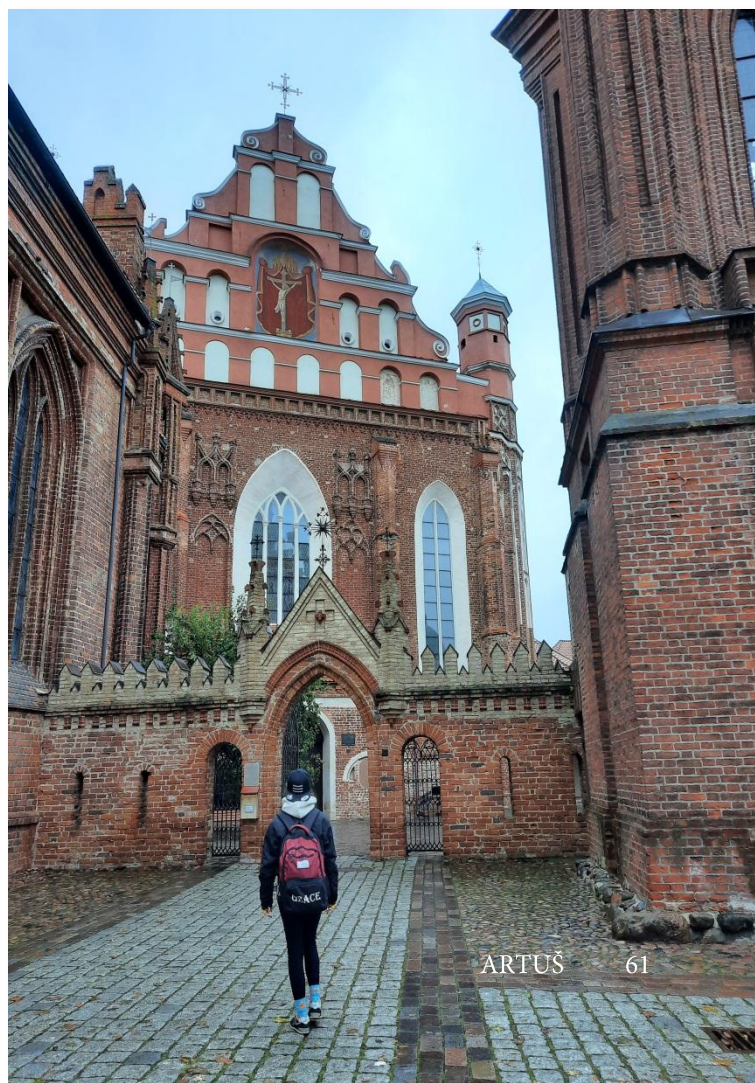
V pondelok sme sa s Adriánou vybrali do mestečka Trakai, ktoré sa nachádza na polostrove. Akoby tam zastal čas – všade boli drevené domčeky a na móle nás prekvapila cesta na malebný hrad, lemovaná stromami s farbou jesene. Večer sme sa vrátili naspäť do Vilnius. Celá slovenská skupinka sa stretla v lietadle, ktoré letelo priamo do Viedne. Odtiaľ sme putovali nočným autobusom do Bratislavy, kde sa naše cesty postupne rozdelili.

Verím, že ak ste sa dostali až sem, tak túto možnosť využijete aj vy. Nebojte sa prihlásiť na projekt cez niektorú organizáciu, alebo si vyberte zo zoznamu zahraničných univerzít, ktoré ponúka naša fakulta, pretože pre tieto zážitky sa to určite opláti!

Bc. Magdaléna Hartmannová

Foto: archív autorky

Asambláž: Monika Kecerová

KLUB ABSOLVENTOV

„Učíme sa od žiaka k žiakovi“

„Tak to musíš mať ťažké!“ Takéto a podobné reakcie sú bežné, kdekoľvek sa niekto dozvie, že pracujem ako špeciálny pedagóg na základnej škole pre žiakov s autizmom. Keď sa však nad tým zamyslím, neviem si predstaviť, ktorá profesia by ma osobnostne naplňala viac. To bol jeden z najdôležitejších faktorov, ktoré som pri výbere budúceho povolania a štúdia zvažila.

Som absolventkou PF PU v Prešove na Katedre špeciálnej pedagogiky. Už pred nástupom na vysokú školu som vedela, do čoho idem, aj keď som spočiatku nemala vytýčený konkrétny smer, ktorým som sa chcela uberať, keďže práca v špeciálnom školstve ponúka široké spektrum možností. Moje preferencie sa počas štúdia menili. Počas bakalárskeho štúdia som mala možnosť si vyskúšať učiť v rôznych materských školách. Najviac sa mi do pamäti vryla prax v materskej škole v triede pre žiakov s poruchami sluchu. Táto skúsenosť mi pomohla sa rozhýbať v učení posunkového jazyka. V rámci magisterského štúdia som využila možnosť praxe v škole, v ktorej som sa hneď po absolvovaní štúdia zamestnala. Myslím, že práve prax bola pre mňa významným ukazovateľom toho, čomu a akým deťom sa chcem venovať v budúcnosti. Významný medzník prišiel v čase Erasmu. Mne a spolužiačke bola ponúknutá možnosť trojmesačnej stáže v Škótsku v tréningovom centre pre mladých dospelých s autizmom. Prinieslo mi to množstvo skúseností a zlepšenie v anglickom jazyku. Vtedy som už mala

jasne vytýčenú predstavu o svojej budúcej práci.

Po ukončení štúdia som sa rozhodla pokračovať v práci s deťmi a zamestnala sa na základnej škole pre žiakov s autizmom. Odvtedy prechádzam dennodenne tréningom svojej kreativity, flexibilitnosti a trpezlivosti. Od skvelého kolektívu po mojich žiakov, na ktorých sa každé ráno teším, je táto práca to, čo ma naplňa. Pre vykonávanie učiteľskej praxe je nevyhnutné celoživotné vzdelávanie, nejde pritom len o akademické vzdelávanie, ale „učíme sa od žiaka k žiakovi.“

V tejto práci jednoducho nie je priestor na nudu.

Zuzana Göbl

Objekt: Martina Verešpejová

POLITICO STUDENTUS

Akademický senát počas ZS 2021/2022

Zimný semester 2021/2022 sa začal na pôde Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove štandardne ako pominulé roky – prezenčnou formou, čo teda umožnilo akademickému senátu uskutočniť doplňujúce voľby senátorov do Akademického senátu PF PU, ktoré sa konali 4. 10. 2021. V týchto voľbách boli piati kandidáti, z ktorých študenti našej fakulty zvolili dvoch nových členov: Bc. Slavomíru Čerevkovú a Bc. Miloša Tivadara. Následne boli novozvoleným senátorom odovzdané dekréty.

Priaznivá pandemická situácia umožňovala členom akademického senátu osobné stretnutia, vďaka čomu mali možnosť prerokovať a schváliť nasledujúce dokumenty:

- Návrh rozpisu rozpočtu PF PU v Prešove na rok 2021,
- schválenie člena vedeckej rady, schválenie člena a náhradníka Volebnej a mandátovej komisie PF PU,
- návrh informácie o prijímacom konaní na akademický rok 2022/2023 a podmienky prijatia na štúdium bakalárskych, magisterských študijných programov akreditovaných na Pedagogickej fakulte PU v Prešove a podmienky prijatia na rozširujúce štúdium na Pedagogickej fakulte PU v Prešove,
- schválenie Dlhodobého zámeru Pedagogickej fakulty Prešovskej

univerzity v Prešove na roky 2021 – 2027 s výhľadom do roku 2029.

Veríme, že aj v nasledujúcom letnom semestri bude mať akademický senát možnosť stretávať sa osobne a spoločne pracovať na zlepšovaní našej fakulty. V mene členov akademického senátu PF PU v Prešove Vám chceme zaželať úspešné ukončenie zimného semestra a popriať veľa síl a húževnatosti do vzdelávania v letnom semestri.

Bc. Slavomíra Čerevková
Bc. Slavomíra Eštočinová

Vedecká skupina študentov v zimnom semestri 2021/2022

Ubehol už nejaký čas od nášho posledného stretnutia na chodbách Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Každý rok sa členky Vedeckej skupiny študentov v spolupráci so Študentskou radou PF PU tradične zúčastňovali konferencie v Nowym Sączu. Prišla táto ťažká doba a zaužívaná tradícia v podobe konferencie sa musela odložiť. Prešli už skoro dva roky a my sme to už nenechali len tak. V spolupráci s Mgr. Hedvigou Hafičovou, PhD., doc. RNDr. Renátou Bernátovou, PhD., a dr. hab. prof. nadzw. Zdislavou Zaslonovou z Poľska sme zorganizovali online konferenciu. Hlavnou témou konferencie boli aktuálne problémy pedagogiky. Príspevky z konferencie si môžete prečítať v elektronickom zborníku príspevkov, ktorý bude uverejnený na stránke našej knižnice: www.pulib.sk. Všetky organizačné veci sme spoločne riešili v online prostredí, inak nám to táto doba ani nedovolila. Najlepšie na celej konferencii bolo to, že sme sa spoločne stretli na fakulte a mohli sme svoje postrehy či pocity spoločne zdieľať. Veríme, že už čoskoro sa budeme môcť všetci takto stretnúť v realite študentského života a podieľať sa spoločne na všetkých radoostiach, ktoré nám ponúka táto fakulta.

Tešíme sa na Vás!

Študentská rada Pedagogickej fakulty PU v Prešove v zimnom semestri 2021/2022

Začiatok zimného semestra prebiehal ako každý iný. Síce nás prenasledovali rôzne opatrenia a obmedzenia, tešili sme sa tomu, že zimný semester prebehne prezenčne na fakulte. Naše nadšenie však vystriedal smútok. Po pár týždňoch nás opäť opatrenia vyhnali z fakulty a my sme sa opäť ocitli doma. Zasadli sme si každá za svoj počítač a naše dlho očakávané stretnutie v škole sme museli opäť presunúť do online sveta. Neodradilo nás to a naďalej sme sa venovali našim súčasným, ale aj budúcim študentom prostredníctvom našej facebookovej a instagramovej stránky. Pridávali sme tam rôzne informácie ohľadom školy, webinárov, ako aj rôzne pracovné ponuky. Prezradím Vám, že predsa sa nám podarilo zorganizovať stretnutie s členkami ŠRPF PU. Stretli sme sa na fakulte, odkiaľ sme sa spoločne so študentkami z Vedeckej skupiny študentov pripojili na online konferenciu so študentkami z Poľska. Sme rady, že sa nám podarilo po dlhých mesiacoch stretnúť a zúčastniť sa konferencie. Zimný semester pomaly končí a začína letný, pre niektoré z nás posledný. Odídu členky, ktoré musia iné zastúpiť, a preto nás čakajú voľby do ŠRPF PU. S výsledkami volieb sa s Vami podelíme v nasledujúcom čísle. Veríme, že toto obdobie čo najskôr skončí a konečne sa uvidíme na chodbách našej fakulty.

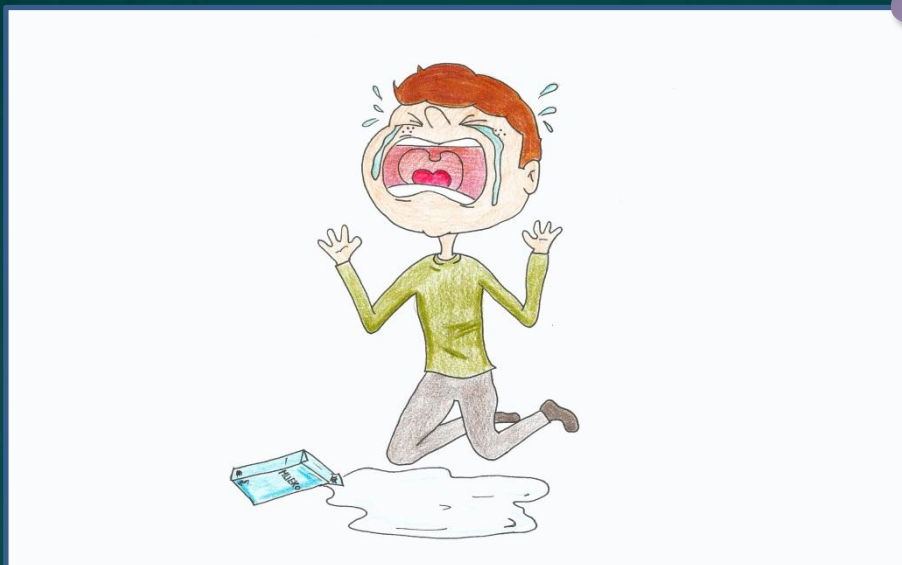
**Správy pripravila
Miroslava Bednarčíková**

A woman with dark hair is the central figure, wearing a crown of yellow sunflowers. Her face is adorned with red and black paint: two horizontal red stripes across the forehead and cheeks, and black paint around the eyes. A vertical red line runs down the center of her chin. She is surrounded by numerous dreamcatchers of various sizes, some with intricate web patterns and others with simple circular frames. The dreamcatchers are decorated with feathers, beads, and small green objects. The background is dark and textured, creating a moody atmosphere.

Umelecká autoportrétna fotografia: Alena Antoníková

ART U ŠTUDENTOV

OBRAZOVÉ FRAZEOLOG-*izmy*

Martina Džambová

Radoslava Mačugová

Veronika Švecová

LIST RUŽOVEJ PASTELKY

Ahoj *Danko!*

Hlási sa tvoja zabudnutá kamarátka RUŽOVÁ PASTELKA! Viem, že nerád kreslíš srdiečka, kvety či lízanky, no mohol by si ma aspoň raz za čas vytiahnuť z peračníka. Už sa nudím a chcem byť rovnako tvoja kamarátka ako ostatné farbičky! Mohol by si nakresliť napríklad niečo pre mamičku a pozdraviť ju odo mňa. Modrú zas môžeš požičať Julke, nech si nakreslí k slniečku mraky či obrovský bazén, určite sa poteší. MODRÁ pastelka má práce dosť, tú nechaj teraz oddychovať.

**Tvoja stále verná
kamarátka,
RUŽOVÁ pastelka.**

Anna Vašáková

LIST ŽLTEJ PASTELKY

Ahoj *Vierka,*

to som ja, tvoja obľúbená žltá pastelka. Keďže sa blížia letné dni a slnko, budem na každom tvojom papieri, preto buď ku mne milá. Aj ja si chcem oddýchnuť a načerpať farbu pri bazéne ako ty. Si šikovné dievčatko, a preto ťa prosím, aby si ma nehrýzla. Veľmi to bolí. V noci sa po šuplíku rozpráva, že si ma vezmeš aj do tábora. Nezabudni, prosím, na ostatné pastelky, lebo ma budú hrýzť viac ako ty.

**Tvoja dohrýzaná
kamoška,
žltá pastelka.**

Laura Hančáková

LIST MODREJ PASTELKY

Ahoj *Majko,*

to som ja, modrá farbička, tvoja obľúbená. Som veľmi šťastná, že so mnou vždy vymaľuješ nebičko, mráčiky, jazierka, mláky, autíčka a dokonca aj papagáje. Chválím ťa, že je to vždy presne po čiaru. No čo ma najviac mrzí, je, že ma nikdy neodložíš na miesto. Stále ostanem sama ako kôl v plote, pohodená kde-tu na stole a už som sa párkrát našla aj na zemi s obitými kolenami. Prosím ťa, dbaj na to, že ma to bolí.

**S láskou tvoja
MODRÁ FARBIČKA.**

Denisa Miková

LÁSKA AKO ŽIVOČÍCH

Láska, jej latinský názov je *amare*. Vyskytuje sa na celom svete, no nie vždy sa nám ju podarí nájsť. Má červeno-ružový vzhľad a jej veľkosť sa líši podľa toho, kde sa práve nachádza. Jej potravou sú najmä milé slová, objatia a dotyky. Vtedy dokáže zväčšiť svoju pôvodnú veľkosť. Láska sa dokáže rozmnožovať aj cez objatia, no musia byť minimálne také dlhé a nežné ako potrava, ktorú prijíma každé 3-4 hodiny. Láska je ohrozená vtedy, ak cíti neistotu, strach, či počuje nepríjemné slová. Je ľahko skrotiteľná, no ak nedostáva svoju dávku dennej potravy, je ťažké ju opäť skrotiť. Láska žije večne, preto je to druh, ktorý len tak ľahko nevyhynie.

Sofia Melnyková

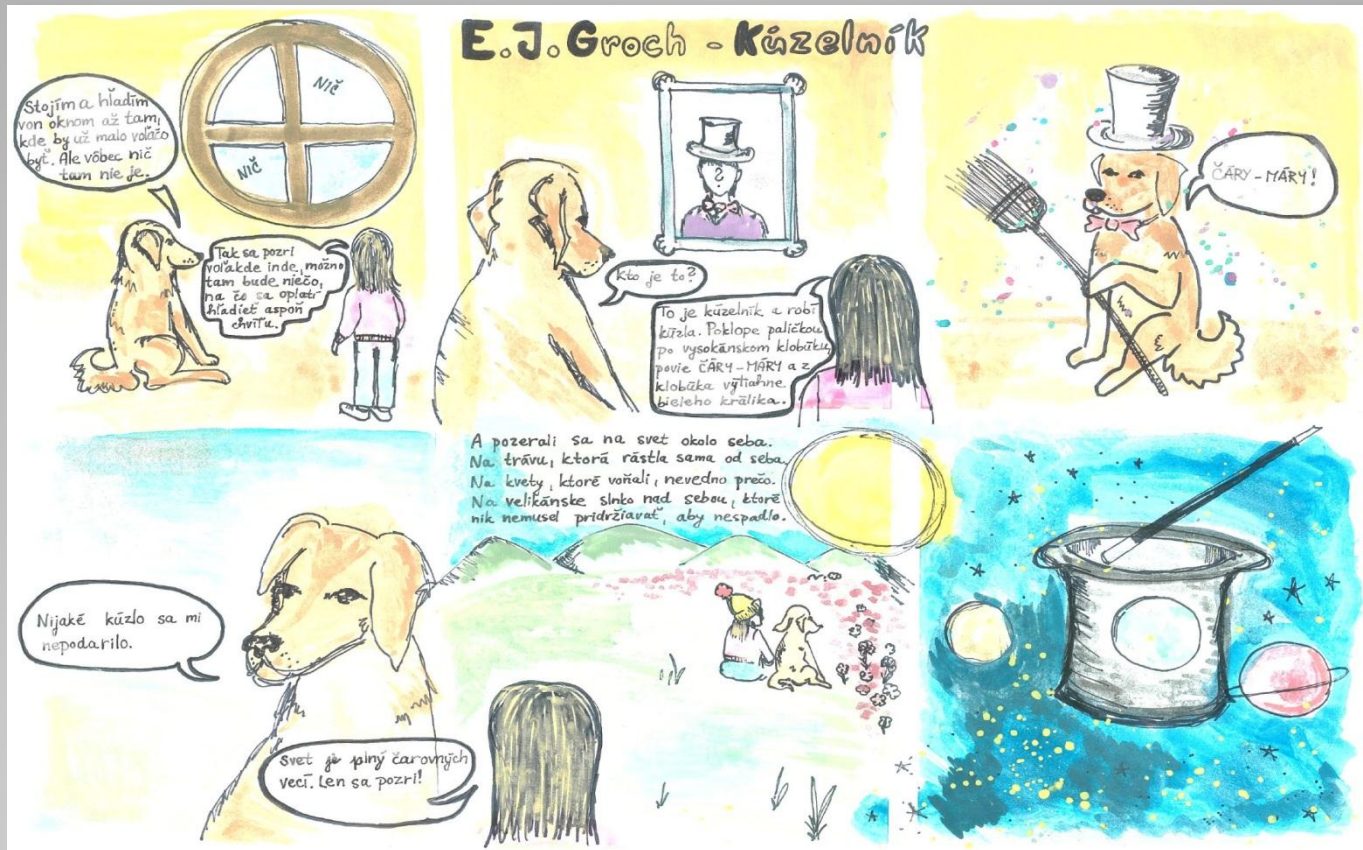
Neprebádané more

Pomaly plávam neprebádaným svetom pod morom
unáša ma podmorské ticho
počujem v ňom len svoj dych
mihotavé svetlo nado mnou mi pripomína svet
odkiaľ som sem prišla a kde sa aj vrátim...
vo víre vody sa potáпам hlbšie a hlbšie
norím sa do tmy
aby som cez bránu chalúh a vráskavých skál
vstúpila do sveta strieborných rybičiek
v sprievode húfu podmorských rýb
vypúšťam z úst bubliny slov
môj vodný dych stúpa k hladine
tancuje v objatí medúz a morských tátošov
škoda, k odhaleniu tajomstiev mora mi chýba kľúč
ktorým je vzduch
jedinečné možno otvárať len jedinečným.

Romana Mihalíková

Práce študentov vybral
Mgr. Dávid Dziak, PhD.,
v rámci predmetu *slovenský jazyk 2*.

E.J. Groch - Kúzeľník

Eva Bobáková

**V celom čísle ste mohli vidieť
študentské práce,
ktoré vznikali počas zimného semestra
na predmetoch
didaktika výtvarnej výchovy,
textilné techniky
a kombinované výtvarné techniky
pod vedením Mgr. Tatiany Bachurovej, PhD.**

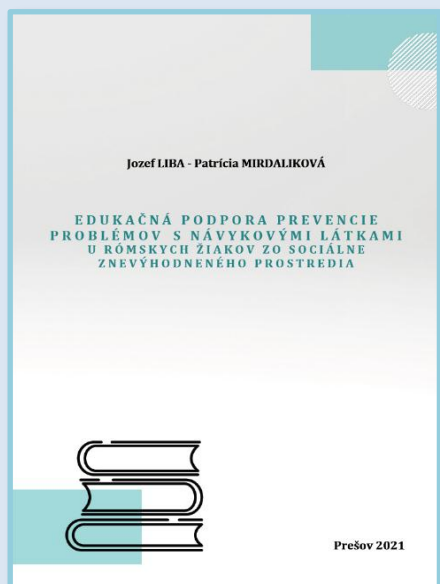
Objekt: Gabriela Thúrová

Vyšívanie: Veronika Kaduková

A TOTO SI UŽ PREČÍTAL?

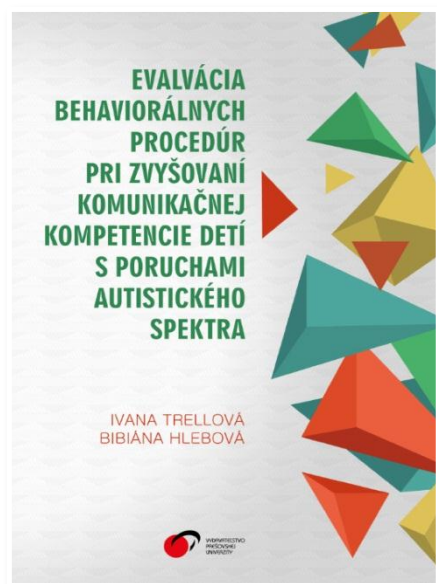
**J. Liba a P. Mirdalíková –
*Edukačná podpora prevencie problémov s
návykovými látkami u rómskych žiakov zo
sociálne znevýhodneného prostredia***

Monografická práca vyšla s podporou grantového projektu APVV-17-0075 *Výchova k zdraviu v edukácii rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*. Publikácia je teoretickým a empirickým príspevkom v procese uplatnenia teoreticky a empiricky overenej edukačnej stratégie výchovy k zdraviu. Teoretická a výskumná časť monografickej práce analyzuje kauzalitu pôsobiacich faktorov a súvislostí, prezentuje komplexný potenciál výchovy k zdraviu, formuluje odporúčania reflektujúce vzťahový rámec prozdravotnej edukácie rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia vzdelávaných v špeciálnych základných školách (ľahký stupeň mentálneho postihnutia). Monografická práca má za cieľ integrovať a prezentovať vybrané okruhy a problémy, naznačiť východiská, poukázať na otvorenosť a dynamiku vývoja v oblasti výchovy k zdraviu. Výsledky teoretickej analýzy a výskumné výsledky overovania intervenčného edukačného programu dovoľujú konštatovať, že efektívne nastavenie stimulov môže usmerniť edukačné procesy tak, aby predstavovali účinné riešenie existujúcich problémov rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia aj v oblasti výchovy k zdraviu. Predložená monografická práca má byť prínosom a inšpiráciou pre všetkých na edukácii participujúcich pedagogických pracovníkov a pre ďalší výskum s cieľom systematicky a pozitívne podporiť výchovu a vzdelávanie rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v základných školách alebo špeciálnych základných školách.

**I. Trellová a B. Hlebová –
*Evalvácia behaviorálnych procedúr pri
zvyšovaní komunikačnej kompetencie detí
s poruchami autistického spektra***

Vedecká monografia pod názvom *Evalvácia behaviorálnych procedúr pri zvyšovaní komunikačnej kompetencie detí s poruchami autistického spektra* sa venuje využitiu inovatívneho prístupu aplikovanej behaviorálnej analýzy pri vzdelávaní detí s poruchami autistického spektra. V empirickej časti poskytuje proces overovania efektívnosti behaviorálnych metód a procedúr v rámci intervenčného prístupu – verbálne správanie v procese rozvíjania komunikačnej kompetencie detí s poruchami autistického spektra v predškolskom veku. Výsledky výskumov poukazujú na efektívnosť vybraných metód a procedúr pri učení komunikácie, ako je vytváranie motivácie, bezchybné učenie, metóda promptovania či diferenciálneho posilňovania správnej odpovede. Osobitné postavenie v monografii má tréning dospelých k aplikácii skúmaných procedúr s cieľom zaistiť presnosť intervencie ako nezávislej premennej. Na základe výskumných zistení sú v závere vedeckej monografie stanovené prínosy a odporúčania pre špeciálnopedagogickú prax.

**I. Gal Drzewiecka a D. Dziak (eds.) –
(Po)etika umeleckej tvorby pre deti
a mládež**

(Po)etika umeleckej tvorby pre deti a mládež je zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie *Ēthos a poésis v umeleckej tvorbe pre deti a mládež*, ktorá sa konala pri príležitosti okrúhleho životného jubilea prof. PhDr. Zuzany Stanislavovej, CSc. Interdisciplinárna zborníka je dôkazom živého vedeckého záujmu o prieskum prítomnosti morálnych a etických hodnôt nielen v literárnom, ale aj ilustračnom, dramatickom, mediálnom a hudobnom umení. Čitateľovi sa tak ponúkajú ako syntetizujúce pohľady na étos v umení, tak aj špecifické pohľady na druhové, žánrové či tematické variácie étosu. Finálna štruktúra publikácie vyplynula zo spektra skúmaných problémov a teoretických perspektív ich nazerania. Autori štúdií sa v súvislosti s tvorbou pre deti a mládež zaoberajú viacerými okruhmi otázok. Uvažujú o jej axiologických rozmeroch, význame pre morálny, osobnostný, kognitívny a emocionálny rozvoj mladého človeka. Mapujú jej umelecko-estetické kvality a spôsoby rezonancie s cieľovým príjemcom. Venujú sa možnostiam transferu recepčného zážitku do podmienok reálneho života. Všímajú si tematizáciu aktuálnych spoločenských a etických problémov, skúmajú modalities étosu nielen v jednotlivých autorských poetikách a v synchrónnom priereze súčasnou tvorivou produkciou, ale aj v jej dejinných premenách. Osobitnú oblasť záujmu tvoria otázky prekladu, intertextuality a intermediality.

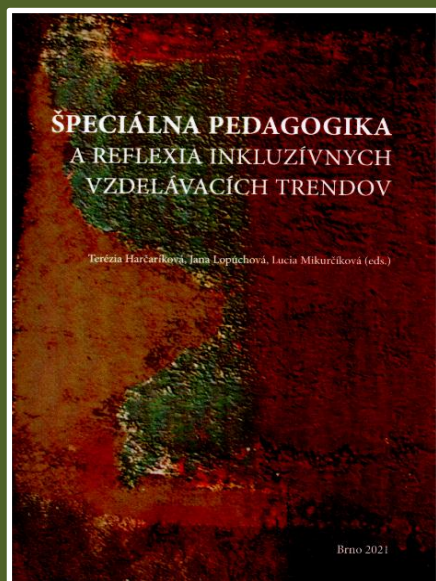
**M. Klimovič –
Spravodlivé diktáty pre 2. roč. ZŠ**

Spravodlivé diktáty pre 2. roč. ZŠ je príručka s vyše 50 spravodlivými diktátmi určenými pre žiakov druhého ročníka základnej školy. V diktátoch sa druháci stretnú iba s tými jazykovými javmi, ktoré by už mali ovládať. Učiteľ alebo rodič nájde pri diktáte informáciu o osvojenom pravopisnom učive. Diktáty sú rozsahovo primerané a monotematické. Pozostávajú takmer výlučne z jednoduchých viet, súvetia sú v nich výnimočne (zlučovacie súvetie so spojku *a*). Texty možno využiť ako nácvikové alebo ako kontrolné diktáty. Ich poradie kopíruje zvyčajné poradie osvojovania si pravopisu v 2. ročníku ZŠ. Témy diktátov sú spojené so životom detí. O tom, ako možno tému diktátu využiť pri práci s diktátmi, sa dočíta užívateľ v kapitole *Metodické odporúčania*. Diktáty sú rozčlenené podľa rozsahu (počet slov v diktáte), podľa náročnosti (frekvencia sledovaného javu v diktáte) a podľa témy diktátu. Náročnosť diktátov je graficky označená podľa počtu precvičovaného pravopisného javu v diktáte. Príručka obsahuje odporúčania pre rodičov a odporúčané metodické postupy pre učiteľov, ktoré môžu uľahčiť cestu k zvyšovaniu pravopisných znalostí detí bez stresu pre dieťa alebo pre rodiča.

**T. Harčaríková, J. Lopúchová
a L. Mikurčíková (eds.) –
*Špeciálna pedagogika a reflexia
inkluzívnych vzdelávacích trendov:*
*zborník vedeckých príspevkov***

Zborník vedeckých príspevkov s názvom *Špeciálna pedagogika a reflexia inkluzívnych vzdelávacích trendov* je ďalším publikačným výstupom v rámci spolupráce tvorivých pracovníkov Katedry špeciálnej pedagogiky na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove a Ústavu špeciálnopedagogických štúdií i Katedry špeciálnej pedagogiky na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, a to v kontexte riešenia aktuálnych grantových projektov VEGA a KEGA na vyššie spomenutých pracoviskách. Autori sa v príspevkoch venujú aktuálnym témam s akcentom na inkluzívne vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Súčasne poukazujú na nevyhnutné zmeny v rovine profesijného rozvoja pedagogických a odborných zamestnancov, kultúry školy a jej pripravenosti na prijatie každého žiaka bez rozdielu (desegregácia a destigmatizácia), ako aj v oblasti debarierizácie v architektonickom, komunikačnom, sociálnom, ekonomickom aspekte manažmentu inkluzívneho edukačného procesu.

<https://www.unipo.sk/pedagogicka-fakulta/fakulta/e-kniznica/casopisy/artus/>